

**NAKTIS
PRAŽYDUSI
DIENA**
Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba

Pilaitės „Poezijos pavasaris’2011“
skiriamas
Gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojoimus

Pilaitės bendruomenė

Vilnius 2011

UDK 821.172-1(082)
Na-112

Knygos sumanytoja Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Naktis pražydusi diena

Leidinyi išleistas iš 2 % fizinių asmenų
pajamų ir asmeninių lėšų

Dėkojame Pilaitėje į Seimą išrinktam deputatui
Pauliui Saudargui už finansinę paramą leidiniui išleisti

ISBN 978-609-95075-4-5 © Pilaitės bendruomenė, 2011
© Pratarmė, Angelė
Šarlauskienė, 2011
© Viršelyje Ramunės
Vaitonienės kūrinys, 2011
© Pilaitės bendruomenės
leidykla, 2011

PRATARMĖ

Poezijos pavasaris vienas iš išpūdingesnių renginių Lietuvoje. Šios šventės įkvėpėja – Rašytojų sąjunga. Poezijos pavasaris rengiamas nuo 1965 metų. Jis mūsų gimtoje šalėlėje jau 47- asis. Nenorėdama likti šio išpūdingo renginio nuošalyje, Pilaitės bendruomenė 2003 metų pavasarį pirmą kartą į Pilaitės mišką pakvietė savus ir svečius eiliuoto žodžio kūrėjus bei jų gerbėjus. Nuo 2004 metų, siekdama dar labiau įtvirtinti šią bendrą Lietuvos poezijos sklaidos tradiciją savo aplinkoje, pradėjo leisti Pilaitės – jauniausio Vilniaus daugiabučių rajono – gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinį. Jau pasirodė keturi „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu išėję tokie leidiniai. Nuo 2008 metais ėmėsi leisti Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūrybos rinkinius. Išleistos tokios rinkinės: 2008 metais: „Skamba žodžiai prie Ažuolo seno“, 2009 metais – „Lietuva! Tavo vardas mano širdy“, 2010 metais – „Mes vienos girios medžiai“.

Šis Poezijos pavasaris Pilaitėje jau devintas. Šia proga išleidžiamas aštuntasis tokiam renginiui skirtas rinkinys, aprėpiantis Pilaitės ir jos bičiulių eiles ir miniatiūras. Atsiliepiant į tai, kad 2011 metai paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metais, rinkinė skiriama gynusiems ir ginantiems šventus mūsų Laisvės iškovojimus, tarp jų nepamirštant ir neseniai į amžinybę pasitraukusio Antano Sakalausko – Sausio 13-osios nakties įvykių dalyvio, žmogaus, atsidūrusio po sovietų okupantų tanku, aktyvaus Pilaitės bendruomenės nario.

Išties labai ilgas ir išskirtinis mūsų paieškų ir jos iškovojimų apgynimo kelias. Ilgą laiką draustas spausdintas gimtasis žodis; partizaninis karas, kilęs prasidėjus sovietinei okupacijai; sovietmečiu gimęs būrys disidentų, 1987 metų vasarą prie poeto Adomo Mickevičiaus paminklo sau patiems ir pasauliui paskelbusių: Lietuva okupuota ir toks okupantas – Sovietų Sąjunga, drąsus išstojimas, ir visa nenutrūkstama gija ženklina mūsų troškimą būti laisvais, norą savarankiškai kurti savo tautos gyvenimą ir savarankišką valstybę. 1990 metų Kovo 11-osios Nepriklausomybės aktas nubrėžia aiškią ribą – už jos demokratijos principais grindžiamas nuo nieko nepriklausomos Lietuvos kūrimas. Taip

esame išreiškę troškimą kurti ir puoselėti savo valstybingumą ir tarsi supratę: Lietuvos ateitis priklauso nuo kiekvieno mūsų pačių įvairiausių pastangų. Tarp jų ganėtinai svarbios etinės nuostatos ir siekis gyventi kitaip: kad visiems būtų gera gyventi. Galiausiai – 1991 metų Sausio 13-osios įvykiai. Pasauliui dar kartą priminta: Lietuva nesiruošia toliau tenkintis savo nelygiateisiška padėtimi Sovietų Sąjungos sudėtyje. Gyventi savarankiškai ir nepriklausomai – tai didžiulė siekiamybė. Žemiškoji žmonijos istorija liudija, – tai nelengvas uždavinys, bet pabandyti visada galima. Visada nulengsime galvą prieš tuos, kurie tą darė ir esame dėkingi už jų paliktą tokio darymo įvairiausių priemonių arsenalą. Tarp jų ir eiliuotą žodį, kuris mūsų istorijoje kaip niekas kitas buvo, ir tikėsime, dar ilgai bus galingas ir veiksmingas ginklas. Turime išsvajotą LAISVĘ, bet dar neturime tinkamo šio labai žmonijai reikšmingo idealo apsaugojimo nuo nuvertėjimo mechanizmo. O jei neturime, negalime kaltinti kaimynų! Vadinasi, patys kažko nepadarėme, betgi pasitaisyti niekada nevēlu!

Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba. Šis leidinys ne daug kuo skiriasi nuo ankstesniųjų. Jame mes su savo meninėmis kasdienybės įžvalgomis ir didžiųjų idealų paieškomis. Stabtelėjus ties kiekvienu autoriumi, skirtingu pagal išsilavinimą, amžių, pomėgius, bet ieškančiu ir atrandančiu, savitai ir įdomiai skambančiu, nudžiungi pajutęs amžinąją žmogaus kūrybinio polėkio proveržį ir jo teikiamą atgaivą.

Šių metų leidinyje iš jaunųjų kūrėjų – moksleivių – debiutuoja **Aušra Abraitytė** – Pilaitės mokyklos aštuntokė. Eiliuoti pradėjo besimokydama šeštoje klasėje. Jos kūryba skelbta mokyklos tinklalapyje.

Kriščiūnų mokyklos Pilaitėje moksleiviai vėl džiugina gausia savo kūryba, atliepančia į šio rinkinio temą: kova už laisvę ir ant jos aukuro sudėtos aukos. Su tokia kūryba debiutuoja penktokai: **Matas Jonaitis, Gintarė Sprauniūtė, Viktorija Ugintaitė** ir septintokai: **Kristina Markauskaitė, Kornelija Markevičiūtė, Danielė Puidokaitė, Auksė Sprauniūtė, Agnė Statulevičiūtė, Estera Suboč, Džiugas Širvys, Nojus Zvicevičius, Dominykas Živatkauskas.**

Ir šiam rinkiniui eilių pateikė pernai metais jame prisistačiusios Pilaitės vidurinės mokyklos septintokė **Justė Burokaitė** ir Vilnies pagrindinės mokyklos penktokė **Jelena Ratomskaja**.

Vėl skelbiame jau anksčiau „Pilaitės giesmininkų“ rinktinėse savo kūrybą skelbusių sesių, Pilaitės vidurinės mokyklos šeštokės **Augustinos Račkovskytės**, kuri laisvalaikiu mėgsta skaityti, gražiai piešia, lanko dailės būrelį, myli gamtą ir gyvūnus, kūrybą, ir, septintokės **Gabrielės Račkovskytės**, laisvalaikiu daug skaitančios, besimokančios šiuolaikinių šokių, eiles.

Vis dar neišsenka literatės, eiliavimo laureatės **Angelės Jonaitytės**, kilusios iš Šiaulių, eilių, kurias sukūrė besimokydama vidurinėje mokykloje, skrynelė. Anksčiau jos eilės publikuotos Šiaulių miesto laikraštyje.

Trečią kartą publikuojamos Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos ketvirtoje klasėje kūrusio **Luko Šarlausko** eilės ir miniatiūros.

Tęsiame bardų (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje: pagal savo eiles kuriantis muziką ar jas dainuojantis žmogus) eilių pristatymą. Tai liuanisto, žurnalisto ir poeto **Alberto Antanavičiaus**, kuris vadinamas lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytninkų ir hipių poetų era Lietuvoje), ir kurio eilėms muziką be jo kuria ir profesionalai, kūryba. Yra pasirodęs ne vienas muzikinis albumas, kuriame A. Antanavičius atlieka savo eiles pagal savo sukurtą muziką. Jo kūryba publikuota visuose ankstesniuose Pilaitėje Poezijos pavasariui skirtuose leidiniuose. **Rasa Dykinaitė** taip pat bardė. Ji studijavo liuanistiką. Dabar ji kinologė. Nuo mokyklos suolo rašo eiles, joms pati kuria muziką ir ją atlieka draugams. Savo kūrybą pateikia ketvirtą kartą.

Asta Bagdžiūnaitė, Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto magistrantė, rašo, kai pajunta, jog negali nerašyti. Ji pradėjo kurti paauglystėje. Astos Bagdžiūnaitės kūryba šeštą kartą skelbiama Pilaitės bendruomenės inicijuotose leidiniuose. Josios eilių galima aptikti interneto svetainėje [www. rašyk.lt](http://www.rašyk.lt).

Savo miniatiūra pradžiugino Martyno Mažvydo mokyklos absolventė **Laura Bojarskytė**, kuri studijuoja ISM Vadybos ir verslo

universitete. Jos mokyklos laikų miniatiūros skelbtos 2006 -2009 metų „Pilaitės giesmininkų“ rinktinėse.

Į Pilaitės kultūrinį gyvenimą aktyviai įsijungė 1997 metais į Lietuvą parvykusi gyventi politinė kalinė **Karolina Biekšaitė-Jezerska**. Ji eiles kūrė ir tremtyje, ir svečioje šalyje – Ukrainoje, kurioje po tremties ilgai gyveno. Nepadeda plunksnos į šalį ir Lietuvoje gyvendama. Nors Karolina Biekšaitė-Jezerska yra garbaus amžiaus, Pilaitės bendruomenę ji pastoviai džiugina akvarele, pieštuku sukurtais darbais su skambiais poetiniais priedais. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar, vienas iš jos darbų pasirinktas šio rinkinio pirmam viršeliui. Užpernai Pilaitės bendruomenės iniciatyva 85-čio proga išleista Karolinos Biekšaitės-Jezerskos kūrybos rinktinė „Žodis LIETUVA sieloje ir lūpose“. Jos eilių rinktinę pilaitiškiams teatralizuotai pristatė Pilaitės liaudies teatras.

Rinkinyje pirmą kartą publikuojamos žurnalistės, turinčios kraštotyrinio darbo organizatorės išsilavinimą, **Daivos Červokienės** miniatiūros. Autorė debiutavo spaudoje mokykliniais rašiniais. Yra daugartinė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos žurnalistų sąjungos organizuotų konkursų laureatė. Ji yra keletu knygų autorė. Pirmoji, „Boružės skrydis“, pasaka vaikams pasirodė 2003 metais.

Tešiamė Vilniaus universiteto trečio kurso medicinos studentės **Julijos Lašinskaitės**, kuri Pilaitėje mokėsi pradinėse klasėse ir čia besimokėdama pradėjo eiliuoti, o vėliau perėjo į Vilniaus jėzuitų gimnaziją, kūrybos pristatymą. Kūryba dalinasi interneto svetainėse. Yra ne vieno jaunųjų meninio žodžio konkurso dalyvė.

Į leidinį taip pat įtraukti rašytojos **Onetos Lunskajos** poetiniai kūrinėliai.

Tešiamė Pilaitėje gyvenančios ir kuriančios paties garbiausio amžiaus tarp šio leidinio autorių **Irenos Maculevič**, gimusios 1923 metais Latvijoje, prie Daugpilio, dirbusios vokiečių kalbos mokytoja, eilių rusų kalba pristatymą. Kuria nuo jaunystės. Jos eiles spausdino Daugpilio miesto laikraštis. Paskutiniųjų metų I. Maculevič eilės dažniausia religijos, amžinųjų vertybių motyvais, bet nesvetimas ir gamtos poetinis išaukštinimas. Neretai šios autorės eilės tampa

giesmėmis pagal jos pačios sukurtą muziką vargonams, kurias pati atlieka dainuodama ir grodama. Irena Maculevič virš dešimt metų vargonavo keliose katalikiškose bažnytelėse.

Tešiamie pensininkės felčerės **Danutės Makuškienės** eilių skelbimą. Šios kūrėjos eilės labai nuoširdžios. Regis, meilė poetiniam žodžiui persidavė per kraują iš jos protėvių, kurie carų laikais už spaudos gimtąją kalbą platinimą buvo ištremti į Sibirą.

Maloniai ir toliau savo meninės kūrybos išvalgomis džiugina **Mindaugas Peleckis** – poetas, eseistas, vertėjas, muzikos tyrinėtojas. Gimė 1975 metais Šiauliuose, 1999 metais Vilniaus Universitete baigė žurnalistikos magistro studijas. Pirmieji eilėraščiai publikuoti 1984 metais. Septynių poezijos, miniatiūrų ir fantastikos, pažintinių knygų (1990-2010 metais) autorius. Nuo 2008 metų – Lietuvos Rašytojų sąjungos narys.

Publikuojame žiupsnelį šviesios atminties Antano Svidersko (1937-2009; tikroji pavardė – Svidinskas) eilių. Jas perdavė Irena Orvidienė, Pilaitės dienos centro, kurio uolus lankytojas jis buvo, vadovė.

Tešiamie Vilniaus universitete veikusio fantastinės kūrybos klubo „Dorado“, įsisteigusio dar 1979 metais, buvusio jo nario, gamtos mokslų daktaro **Jono Šarlausko** miniatiūrų ir eilių pristatymą.

Iš pašaukimo dirbanti Vilniaus universiteto bibliotekoje **Lida Tamulevičienė** eiles pradėjo rašyti besimokydama pradinėse klasėse. Jos skelbtos mokyklos sienlakraštyje, publikuojamos Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto laikraštyje „Acetonas“. Šios kūrėjos eilės visada stebina neįmantriais, bet netikėtais posūkiiais.

2007 metais net dviem rinkiniais („Piligrimo kelias“, „Sauja dienų“) pasirodė visuomenės veikėjos, germanistės, pedagogės, **Dalios Tarailienės** kūryba. Pradėjo kurti studijuodama Vilniaus universitete. Eilės skelbtos įvairiuose leidiniuose („Jaunimo gretos“, „Moksleivis“, „Atgimimas“, „Respublika“), taip pat ankstesniuose „Pilaitės giesmininkų“ rinkiniuose. Šiame rinkinyje skelbiamas išėjusiam poetui Justinui Marcinkevičiui skirtas eilėraštis, kuris jau keliauja iš rankų į rankas po Lietuvą.

Tęsiame pernai metais debiutavusios tremtyje gimusios, gyvenusios ir atvykusios į Lietuvą gyventi Alinos Ursache kūrybą. Ši autorė yra baigusi verslo vadybos studijas. Eiles rusų kalba kuria nuo penkiolikos metų.

Antrą kartą pateikiame Ramunės Auksuolės Jūros Vincentos Vaitonienės (ilgametės pedagogės, gamtos mokslų daktarės) eiles. Jas sukūrė stalinmečiu ir tuoj po jo, priklausydama antisovietinio moksleivių pasipriešinimo organizacijai, kuri 1950-1954 metais veikė Panevėžyje. Laikraštyje „XXI amžius“ B. Aleknavičius rašo: „Kartą trys jaunos mokinukės susitiko, pasitarė ir nusprendė išlaisvinti Lietuvą iš prievartos grandinių (!). Savo pasiryžimui, tapusiam tikrove, – įkurtai organizacijai jos davė vardą „Atžalynas“. Tada buvo 1950-ųjų rudenio. Trys Panevėžio antrosios mergaičių gimnazijos mokinės, tarp jų Ramunė Dilkaitė (Vaitonienė), pradėjo savo veiklą. Organizacijos tikslas – įtraukti kuo daugiau bendraminčių ir platinti atsišaukimus, žadinti tautinę savimonę bei kviesti į kovą su okupantais“. Organizacija turėjo savo įstatus, įstojimo priesaiką, himną“. Greitai ši organizacija buvo susekta.

Eilėraščių vėl pateikė žurnalistas, rašytojas, keleto romanų, apsakymų rinkinio ir eilėraščių rinktinės („Vakarinio dangaus pakraštys“, kurią 2010 m. išleido „Pilaitės bendruomenės“ leidykla) autorius Algirdas Vaseris.

Tradicija tampa leidinyje skelbti ir Pilaitės bičiulių kūrybą. Maloniai savo eiles pirmą kartą pateikė Paulius Saudargas – į Seimą Pilaitės gyventojų deleguotas kandidatas, dažnas Poezijos pavasarių Pilaitėje svečias. Jo paties žodžiai apie kelius, vedančius į kūrybą: „Gyvenimas netikėtai vis atveria duris į visiškai skirtingus kelius. Nuo fizikos iki politikos, nuo politikos iki poezijos. Sustoti negalima – reikia eiti pirmyn, priimant viską su pagarba, atiduodant viską ką gali be gailėsčio. Eilės spausdintos 2000-ojo pavasario poezijos almanache „Ten, Sidabro Vingy“ bei periodinėje spaudoje“.

Vėl eilių pateikė prie Kernavės kuriantis profesionalus dailininkas Jaunius Mirnabalīs. Eiliuoja nuo jaunystės. Eilės publikuotos laikraštyje „Šiaurės Atėnai“, atsiminimų knygoje. Netrukus turėtų

pasirodyti jo paties akvarelėmis iliustruota poezijos knyga „Einu spalvų eiliuotais raštais“.

Dėkojame Pilaitės gyventojams ir jos bičiuliams už kūrybą, perduotą ir šių metų Pilaitės poezijos šventės skirtai rinkinei išleisti.

*

*

*

Poezijos paukštė kviečiama devintą kartą nutūpti Pilaitės miške prie svetingų **Živilės ir Vytauto Dabriškų** namų. Galėdami ir šį kartą pabūti jos giesmių sukuryje, turėtume pajusti savo tautiečių, gynusių ir ginančių šventus Laisvės iškovojoimus, pastangas, ir kiekvienas sau pasakyti, ką jos man reiškia ir koks mano asmeninis įnašas, kad šventi LAISVĖS iškovojoimai iš tikro būtų šventi.

dr. Angelė Šarlauskienė,
Pilaitės kronikininkė

*

Vietoj epigrafo

Bučiuoju LAISVĖS sniegą

(Gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojimus)

Kai neturi jau ką prarasti, –
Neprarandi jau nieko.
Prašvilpia vėjas sulaukėjęs –
Bučiuoja LAISVĖS SNIEGĄ.
Prieš jį su vėjais vėl išėjęs
Siena aukšta sustoji,
Nubyra šilkas nuo granito.
Ir apgaubia artoją.
Taikos šilkaverpius suaudęs,
Suraizgęs saulės vėjus,
Į žemę Motiną Švenčiausią
Balčiausius ataudus pasėji.
Ant jų užvertas
LAISVĖS VARPAS
Žaibais suskaldo tylą
Ir žmogumi –
Tuo LAIKO AIDU –
Prasme šventa prabyla:
Stovės čia namas-avilys.
Bitutės neš mums medų.
Slogus vergijos kvaitulys
Saldžių korių nerado!
Prie jų jau moteris saldi
Rankas į korį tiesia.
Žiūri į ją ir supranti:
Ji kuria LAIMĖS TIESE.

Nežinomo Lietuvos giesmininko žodžiai

*

Pro memoriam
Antanas SAKALAUKAS

Matomos būties audeklo raštai

(1952 09 18 - 2010 10 08)

Antanas Sakalauskas gimė Skuode. Vėliau su tėvais persikėlė gyventi prie Kelmės. Tėvas vertėsi bitininkyste ir dosniai bičių suneštu medumi dalindavosi su kaimynais. Giminėje žavėtasi fizika. Daugelis giminės vyrų, net neturėdami specialaus išsimokslinimo fizikoje, sumaniai jos dėsnius taikė kasdienybėje. Antanas pasirenka studijuoti Kauno Politechnikos institute elektronikos inžinieriaus specialybę.

Sukūręs šeimą su Vanda, susilaukė keturių sūnų: Algio, Jurgio, Jono, Rimo ir dukros Elenos, ir papildomai į šeimą priėmė gyventi vaikų namų auklėtinius: berniuką Nerijų ir mergaitę Justiną.

Antanas Sakalauskas iki pat gyvenimo pabaigos dirbo kompiuterinės technikos inžinieriumi. Nuo pat „Pilaitės bendruomenės“ susikūrimo pradžios buvo aktyvus jos narys. Dalyvaudavo šios bendruomenės renginiuose ir pilietinėse akcijose, ypač tose, kuriose reikėdavo būti išskirtinai drąsiu, galint užsitraukti valdžios nemalonę. Nepraleisdavo Pilaitės

poezijos pavasarių. 2008 metų surengtame Maestro Vytautui Kernagiui atminti ir Sąjūdžio 20-čiui pažymėti, neturint galimybių išsinuomoti šiuolaikišką garso aparatūrą, prisiminė apie tokią ankstesniųjų laikų techniką ir sėkmingai ją pritaikė.

Darbas, šeima, retsykiais viena kita kelionė į Vakarų šalis – būtų pagrindiniai raštai neilgame gyvenimo audeklo rietime, tačiau išraiškingi, o ypač Sausio 13-osios nakties prie Televizijos bokšto, kaip ir Loretai Asanavičiūtei patekus po to paties tanko vikšrais, bet pavykus išgyventi – atsipirkus kojų lūžiais.

Antanas Sakalauskas buvo išskirtinai kuklus. Savęs nelaikė jokių didvyriu, o eiliniu, kuriam lemtis skyrė būti su dauguma, nebenorinčia gyventi pagal sovietines vertybes. Nedemonstravo savo kančių, kurias patyrė Sausio 13-osios naktį, patekus po tanku. Žinodamas, kad neišvengs mirties (sirgo nepagydoma liga), turėdamas teisę pasirinkti paskutinę poilsio vietą Vilniaus Antakalnio kapinėse Sausio 13-osios aukoms skirtame kalnelyje, vietos čia nepasirinko. Jam labiau patiko kuklios Antavilių kapinaitės netoli Vilniaus. Palydint į paskutinę kelionę, nešami IV laipsnio Vyčio kryžiaus ordinas ir Sausio 13-osios medalis už pasižymėjimą ginant Lietuvos Respublikos nepriklausomybę ir trispalvė, kuria buvo užklotas karstas, išties ženklus tokio vienintelio ir mums visiems prasmingo Antano Sakalausko gyvenimo įvykio įvertinimas.

Antanui Sakalauskui nelemta likti tik nedaugelio prisiminimuose. 2011 metais Vilniaus televizijos bokšto tunelyje įvyko sūnaus kompozitoriaus ir dainininko Jono Sakalausko kūrinio „NOCTIS“ premjera, sujungianti dokumentiką ir akademinę muziką. Šis kūrinys skambėjo Sausio 13-osios 20-tųjų metinių prie Televizijos bokšto, kurių labai laukė, bet nesulaukė tėvas, proga. „NOCTIS“ skirta

Sausio 13-osios aukoms ir kartu Antanui Sakalauskui prisiminti.

Sūnaus Rimo, spėjusio Europoje ir Lietuvoje susilaukti pripažinimo dokumentinių filmų kūrime, trumpametražis filmas „Laisvės gynėjui Antanui Sakalauskui atminti“, kuriame dalinamasi autentiškais prisiminimais apie Sausio 13-osios įvykius prie Televizijos bokšto, rodytas 2011 metais per Lietuvos televiziją.

Ši rinktinė iš dalies taip pat skiriama Antanui Sakalauskui, kaip vienam iš Laisvės gynėjų ir šventų jos idealų puoselėtojų. Daugelį stebino jo tikėjimas geresne Lietuvos ateitimi: net pačiomis prasčiausiomis jos posąjūdinio kūrimo akimirkomis. Antanui Sakalauskui dedikuojamas ir šio rinkinio eilėraštis „Naktis pražydusi diena“.

„Pilaitės bendruomenė“ iniciatyva pradėti Antano Sakalausko atminimo įamžinimo darbai Pilaitėje. Vilniaus savivaldybė uždegė žalią šviesą atminimo lentai prie namo, kuriame gyveno, atidengti. Lieka suspėti tą padaryti iki mirties metinių – spalio 8 d. Visi darbai ir išlaidos, susiję su atminimo lentos įrengimu, tenka „Pilaitės bendruomenei“. (Galite prisidėti prie šio sumanymo parėmimo; kreiptis el. paštu: pilaites.bendruomene@gmail.com)

*

Naktis pražydusi diena

(Prisimenant

*Antaną Sakalauską-Pilaitiškį,
žmogų Sausio 13-osios naktį
atsidūrusį po okupantų tanku)*

*

Naktis pražydusi diena,
Prispausta vikšrais tankų,
Likai širdy šiltai drėgna,
Pažirusi viltim ant rankų.
Iškėlus viltį virš Dangaus
Malda, giesme, širdim vagota,
Buvau ir aš minioj šventoj
Vilties banga vėl pašarvota.
Gilus užstrigęs ilgesys pakilo –
Vyturiai išklydo
Ir saulei slepiantis mišku
Gimti laukai manim pražydo.
Aš LAISVĖ – Motina sena
Ant tavo jauno jaunų rankų.
Aš vygė iš beržų liauna –
Pavasaris kvapu aplanko.
Ir supa šitą žodį TAU
Iš Vakarų į Rytus,
Ir godžią mano meilę TAU
Tam žodin įvartytą:
„Kartus“? – išspjauti negali,
„Saldus“? – medus ant TAVO lūpų,
Klumpi su juo, kelies, eini, –
Širdis myriop dar nesuklupo.
Šarmoja akys nuo lietaus.
Prisnigo. Sninga. Gelia keliai.
Glaudžiuosi prie širdies ŽMOGAUS, –
Esu didžioj JO norų valioj.

Oneta Lunskaĳa

MOKSLEIVIŲ KŪRYBA

Aušra ABRAITYTĖ (8 klasė)

Gimtinė

*Kur supas žuvys Nemune,
Kur gintaru krantai nusėti,
Kur daug piliakalnių yra –
Tėvynė mano – Lietuva.*

*Kur auga ažuolai, beržai,
Kur žydi tulpės, jazminai,
Kur įvairi yra gamta –
Tėvynė mano Lietuva.*

*Kur žmonės geraširdžiai,
Kur žodžiai mieli širdžiai,
Kur aš gyvensiu visada –
Tėvynė mano Lietuva.*

*Tėvynė mano Lietuva,
Nekeisiu jos aš nė už ką!
Gimti namai ji man yra:
Gražiausias žodis – Lietuva.*

Justė BUROKAITĖ (7 klasė)

Naktis

*Naktis jau beldžias į duris,
Naktis pažadina mane.
Žvaigždutės mirga danguje,
Naktis, ji šnibžda tyloje.
Pakyla vėjai dideli,*

*Jie siaučia gilioje naktį,
Ir kužda mums gražius žodžius,
Tarytum sapno atneštus.*

*Ir sidabrinius, nuostabius,
Jie paberia nakties šerkšnus.
Ir pakartoja įdomius,
Beprotiškai gražius žodžius.*

Širdelė

*Graži diena atėjo,
Ir apšvietė laukus.
Širdelė atriedėjo,
Pro apsnigtus takus.*

*Ji atnešė daug laimės,
Daug džiaugsmo veiduose.
Ir šią vasario dieną,
Ji sveikina tave.*

*Ji linki tau daug laimės,
Ir žinoma sėkmės.
O visų svarbiausia,
Meilės didelės!*

Sapnas

*Greit išauš Kalėdų rytas,
Greit išauš nauja diena,
Ir nušvis toks nematytas,
Stebuklėlis širdyje.
Angeliukai šoks tą šoki,
Tokį mielą danguje.*

*Ir staiga man pasirodys,
Kad esu aš tik sapne.*

*Ir pabusiu iš to sapno,
Aš labai labai linksma.
Nes svajonė išsipildė,
Snaigės šoka pusnyje.*

Kalėdos

*Kalėdos jau atėjo,
Ir dovanos jau čia.
Naujieji priartėjo,
Taip tyliai paslapčia.*

*Sidabru pasipuošę
Keliai baltų laukų,
Jie ragina mus eiti,
Gyvenimo taku.*

*Kalėdos tai ta šventė,
Kai švenčiame visi.
Žmonių veidai laimingi,
Ir džiaugsmo kupini.*

Matas JONAITIS (5 klasė)

*„Lietuva, Tėvyne mūsų,
Tave ginsim, net jei žūsime“.
Tai drąsių žmonių karta,
Mus žavės ji visada.
Savanoriai, partizanai,
Tie laikai mums daug ką mena.
Iš istorijos skaitom,
Kad gyveno jie ne sau.*

*Sausio tryliktajai išaušus,
Priešai puolė labai gausūs.
Žmonės, rankom susikibę,
Guldė galvas už Tėvynę.*

*Šiandien laisvas gyvenu,
Nėra tų baisių laikų.
Lietuvoj, kurioj gimiau,
Saulė šviečia man ir tau.*

Angelė JONAITYTĖ (7 klasė)

Kovo žiema

*Tu sugrįžai sudie man pasakyti:
Švelnesnė ir tylesnė – nuskriausta.
Man gaila tavęs – prisilietei prie lango...
Pabučiavai ir bučiniai gėlėm sustingo.
Aš supratau, – tu išėjini
Paslėpt nuo karščio savo šaltą širdį.*

Laukinė prijaukinama

*Aš laukinė, –
Prijaukinama.
Jei vienas žodis
Nemeluotas.
Jei atodūsis –
Nelaikinas
Klevų žydėjimas.
Aš laukinė, –
Prijaukinama
Bučiniais kamuotais,
Neišdailintais patirtimi.
Aš laukinė, –*

*Prijaukinama
Širdies tylėjimu,
Panorusiu išgirsti
Manąjį kūno virpėjimą.
Aš laukinė, –
Prijaukinama.
Bet nenorėkite iš karto
Ragauti gardžių vaisių
Nuo laukinės
Neprijaukintos obelies!*

Nepatikėsiu

*Nepatikėsiu:
„Žodžiai miršta“,
Jei jų kažkas neklauso, –
Žodžiai gyvena mummyse.
Nepatikėsiu:
„Žodžiai miršta“
Knygoje,
Kai niekas nesikalba su knyga, –
Gyvena ir toliau už knygos tyliai
Knygos žodžiai.
Nepatikėsiu:
„Žodžiai miršta“,
Nespėdami pralenkti
Raidžių vedžiojimo ranka.
Ar atvirkščiai?
Netikiu ir nepatikėsiu:
„Žodžiai miršta“.
Mirštame mes:
Nuo žodžio „Mirštu“.*

Prakiurę laivai

*Mes lyg prakiurę laivai, –
Ilgimės dugno.
Svetima švyturių ugnis.
Be noro grįžt į uostą,
Kur laukia praeitis.
Nes mes tušti, –
Kaip krantai prieš audrą –
Gėda smiltim parodyti
Savąją tuštybę.*

Puodynė aukso

*Jau žmonės apkabino
Sapne sutiktą laužą.
Sapnuoja: bulves kasa,
Kad kelia vestuves,
Mergaitę mato švelniai
Suklupusių prie brastos
Ir ieškančių nuskendusio
Vainiko...
Aš apglėbiu mintis, –
Narkozė veikia sielą,
Ir akmeniu krentu
Į žiūrinių lapus.
Jie neatlaiko, –
Papilkėja,
Ir lieka tamsios skylės.
Aš nugrimztu kažkur
Už popieriaus, – toliau,
Palikdama tuščius žodžius.
Jau žmonės apkabino
Sapne puodynę aukso.
Net ir čionai negali*

*Juo pasidalyt.
Dabar jau mintys
Aplėbia mane...
Minčių apie puodynę aukso
Nebegaliu į šoną nuvaryt.*

Tiek daug sušalusio dangaus

*Vasaris!
Tiek žiedų languos!
Balti jų lapai
Ir balti žiedai.
Jaunuolis Šaltis
Pūgai dovanos –
Visus augino Mylimai.
Vasaris eglių neprikels,
Užmigdęs sniego skarose.
Sustos, pailsės prie obels,
Užsirūkys ir pėstute...
Vasaris!
Tiek sušalusio dangaus!*

Tylus šauksmas

*Nubudus upė tylų šauksmą
Pamirš toli – ant rūko vidurio.
Mes į medžius krante išaugsimė
Nuo supilkėjusio laukimo.
Šešėliais veršimės į tėkmę
Ledinių debesų skandinami,
Palikdami tyliu skausmu
Ant pačio dugno vidurio.*

Kristina MARKAUSKAITĖ (7 klasė)

Beširdžiai Lietuvoje

Atvažiuo į Lietuvą beširdžiai. Žiaurūs, rūstūs ir negailestingi.

Dangus apsiniaukė. Debesys užstojo paskutinius besiveržiančius saulės spindulius ir prapliupo lyti. Gėlės susitraukė paslėpdamos savo žiedus.

Viskas apmirė: nei vyturėlio, nei kukuojančios gegutės nesigirdėjo. Girdėjosi tik moters klyksmas ir vaiko verksmas skausmingoj nežinioj.

Kornelija MARKEVIČIŪTĖ (7 klasė)

Tremtis

Diena apsiniaukusi ir vėjuota. Iš dangaus pliaupie pliaupia lietus. Nei vienas saulės spindulėlis neprisiskverbia į žemę. Į Sibirą važiuoja vagonuose sugrūsti žmonės. Ten tvyro klaidus, smarvės pritvinkęs oras. Pro sienose esančius plyšelius skverbiasi stingdantis ir geliantis šaltis. Nuo nežmoniško šalčio žmonės vos gali pajudėti. Iš vagono girdisi širdį geliančios dejonės, klyksmai ir graudus verksmas. Visi nujaučia, koks žiaurus ir siaubingas likimas jų laukia.

Danielė PUIDOKAIĖ (7 klasė)

Girdi šauksmus ir verksmus. Nežinai, ką daryti, tik dreba rankos ir kojos. Kaip gerklę aštrus peilis rėžia prievarta paliktų namų ilgesys. Skauda. Bėga skaidrios kaip stiklas, sunkios ašaros, šaltais kaip ledas skruostais, ir tuomet pagalvoji: „Kas bus toliau? Kas tavęs laukia?“. Suspėji pasakyti: „Dieve,

padėk!“. Kelio pabaiga. Dabar girdi artėjančius žingsnius, barškančius šautuvus ir tikiesi, kas viskas kada nors baigsis.

Augustina RAČKOVSKYTĖ (6 klasė)

Sirgt neįdomu

*Sirgti man patinka, –
Nei tvarku, nei mokslu,
Betgi, kaip iškęsti
Lovoj tiek dienų?*

*Aš nematau draugu,
Namai pilni darbu,
Padėti niekam negaliu
Tik lovoje guliu...*

*Keista, pasakysiu,
Kai nėra, ką veikti,
Net ir patvarkyti
Norisi labai...*

*Jau šonai baisiai skauda,
Pabodo piešti ir skaityt,
Vaistai taip pat pabodo...
Smalsu visur pasidairyt.*

*Viskas išbandyta,
Nėr daugiau minčių,
Visgi aš nusprendžiu –
Sirgt neįdomu!!!*

Gabrielė RAČKOVSKYTĖ (7 klasė)

Šviesa širdyje

*Tolumoje aš šviesą jaučiu, –
Ji blanki, net sunku išžiūrėti,
Ir pasiekt ją be galo sunku,
Nes šviesa ima tolti ir blėsti...*

*Kai pasauliu imu nusivilt,
Mintyse pasirodo vėl ji,
Lyg einu aš į šviesą, jos link,
Bet prieit nepavyksta artyn...*

*Svajoju šią šviesą pasiekti,
Tik pirmiau reik širdy ją turėti...*

Jelena RATOMSKAJA (5 klasė)

Ilgesys

*Basa einu, į dangų žiūriu,
Keistai imu rausti.
Noriu būt paukščiu.
Noriu skrist kartu.
Noriu lėkt į dangų,
Kad nelikt žemėje,
Kur pilna liūdesio,
Ašarų sūrių, bet gaila, –
Neturiu sparnų.
Jei pakilčiau į dangų, –
Susigrąžinčiau žmogų brangų.*

Liūdesys

*Man nebegriežia paukščiai.
Nebešviečia taip saulė skaisčiai.
Jei atėjai į šį pasaulį
Ir nerandi vietos po saule.
Užsimerk, įsivaizduok,
Kad esi pasaulio pakrašty.
Tu gali skristi toli, toli,
Jei myli, – lik šitoj šaly.
O jei ne tai, – pamiršk
Žalias pievas, žydinčias gėles
Ir žydrą dangų,
Plaukiančius debesų laivus,
Juk šis kraštas nuostabus!
Ar tu tuo tiki?*

Žiema

*Vėjų ujama,
Bėga vergdama žiema.
Kas gi atsitiko?
Kibirą žiema paliko,
Vandenį pateliuškavo,
O tas ėmė ir užšalo.
Kai pamatė vėjai trys –
Išsilakstė į šalis.
Puolė žiema ta į kiemą.
Taip bėgiojo visą dieną.
Kur beeitum, –
Ten paslysi.
Neduok, Dieve, – pasiklysi.
Kelio neberasi.
O kas buvo?
Kas nutiko?*

*Kibirą žiema paliko.
Visą dieną teliuškavo,
Tikrino, ar neužšalo.
Taip užšalo!
Taip užšalo! –
Džiaugėsi žiema begalo
Ir nurimo vėjai tie.*

Mamytė

*Mane užauginai.
Žiūrėjai gražiai.
Gyvenimo audras atlaikei.
Išmokai gyvent,
Su broliais sutart.
Brangi mamyte,
Mane tu myli.
Gražiausia esi
Gausa savo širdim.
Laikai ten pagiežą,
Bet kartais taip būna,
Kad skausmas dingsta.
Kartais einu
Lengviausiu keliu.
Žinai, kai blogai,
Mane palaikai.
Mamyte miela,
Esi dangaus dovana.
Tu myli mane.
Džiaugiesi manim,
Mamyte mieloji,
Išmokei mane
Skaityti akim,
Mylėti širdim,
Ir visa tai mena
Turėti širdį.*

Auksė SPRAUNIŪTĖ (7 klasė)

*Atvažiavo vyrai su šautuvais. Pasigirdo graudus
verksmas trobos viduje. Ašaros riedėjo skruostais...*

*Nieks nenorėjo palikti Tėvynės Lietuvos. Mintyse
prabėgo visi linksmos vaikystės prisiminimai ir
dingo... O laikas nelaukė, tikėjo, ir vyrai, laukdami
už durų, nekantravo. Girdėjosi, kaip barška
šautuvai.*

*Dangus apsiniaukė, pasidarė niūru ir tvanku. Iš po
debesies kyštelėjo paskutinis raudonos saulės
spindulys ir, liūdnei nušvietęs šautuvo vamzdį,
dingo. Slogi tylą sunaikino likusius atmintyje šviesos
ir laimės prisiminimus. Norom ne norom žmonės
susitaikė su lemtimi, kuri veda į Sibirą, ir nuolankiai
išėjo jos pasitikti.*

Gintarė SPRAUNIŪTĖ (5 klasė)

Sausio tryliktosios naktį

*Tą sausio tryliktosios naktį
Daug kraujo buvo pralieta.
Drąsūs žmonės nepradėjo bėgti,
Kai pamatė tankus atriedant.*

*Jie atėjo su ginklais,
O mes su taika.
Mes negalėjome rinktis –
Lietuva bus laisva!*

*Mes sustojome kartu,
Susikibome už rankų.
Mes su noru tvirtu
Neįleidome tankų.*

*Ir dabar mes laisvi,
Liko tik prisiminimai,
Kai toj baisioj nakty
Daug žmonių žuvo.*

Agnė STATULEVIČIŪTĖ (7 klasė)

*Vis dar nenutylantis vagono ratų dundesys, dunda
lyg plakanti širdis. Ten žmonės susispaudę, beveik
neturi kuo kvėpuoti, visi alkani, ištroškę, visiems
siaubingai šalta ir baisu. Lauke baisi pūga, pusto,
krenta temperatūra ir darosi vis šalčiau. Vėjas
žaidžia su snaigėmis ir pro vagonų menkučius
plyšelius nuskraidina snaiges į vidų. Žmonės mintyse
kartoja: „Kas bus toliau?“.*

Estera SUBOČ (7 klasė)

Tėvynės labui

*Atvažiavo tankai iš toli,
Lietuviai prie jų stovėjo arti.
Norėjo visi apginti savo tėvynę,
Išlaikyti tautiečių stiprybę.*

*Girdėjosi skanduotės garsios,
Liejosi ašaros karčios.
Niekas nenorėjo pabėgti,
Bet pasilikti ir tėvynei padėti.*

*Skambėjo tautiečių širdžių dūžiai,
Taip garsiai kaip kulkosvaidžio šūviai.
Tiek kraujo buvo pralieta,
Tiek ašarų buvo išlieta.*

*Ten visi stovėjo.
Kiek reikėjo, tiek padėjo.
Norėjo jie tėvynę apginti,
Lietuvačius atgaivinti.*

Lukas ŠARLAUSKAS (4 klasė)

Gera žinia

*Gal ir šalta?
Gal ir ne?
Antys maudos ežere.
Tai labai
Gera žinia!!!...*

Aš paukštis

Jeigu būčiau paukštis, tada aš skrisčiau į Ameriką. Ten aš pažiūrėčiau, kokio dydžio tiltai ir nuskrisčiau ant dangoraižio. O iš Amerikos skrisčiau į Japoniją. Ten aš žiūrėčiau į visokiausius robotus. Man būtų įdomu pamatyti, kaip aš atrodyčiau kaip robotas. Po to skrisčiau į Prancūziją. Prancūzijoje skrisčiau į Disneilandą ir į Eifelio bokštą. Dar pasiklausyčiau prancūzų kalbos. O iš Prancūzijos – į savo gimtinę Lietuvą. Ten aš skrisčiau į Valiukiškių kaimą prie Neries. Iš Valiukiškių – į Vilnių ant Televizijos bokšto. Štai ką aš daryčiau, jeigu būčiau paukštis.

Suknelė

Vieną kartą aš užmigau ir susapnavau mergaitę, kuri neregėtai graži, nes vilkėjo neregėtą suknelę. Ta suknelė buvo iš begalinių kristalinių snaigių, o ant tų snaigių buvo labai daug ledinių paukščių. Ant suknelės viršaus spindėjo

*tviskantis ledas, o ant suknelės vidurio matėsi juodojo
deimanto akmenys. Ant šios suknelės spindėjo mėnulio
gabaliukai. Mergaitė baltame fone atrodė lyg sniego
karalaitė, o žaliame fone – lyg snaigė, kuri liko vasaroti. Aš
žengiau vieną žingsnį ir... pliūškšt! Aš įkritau į ledinę jūrą.
Staiga aš atsibudau savo lovoje.*

Lašeliai

*Lašeliai yra lyg kristalėliai. Jie spindi. Jie dainuoja tokias
dainas, kurių pati motina Žemė nėra girdėjusi. Jie tarsi
stebuklas, kuris atsiranda šioje aplinkoje! Juk pati motinėle
Žemė juos mums siunčia. Juk tai kaip stebuklas, kuris
anksčiau ar vėliau dings...*

Žibutė

*Vieną dieną, kai aš nebeturėjau draugų, nuėjau į mišką.
Ėjau į miško gilumą ir staiga įkritau į upelį. Upelis pradėjo
mane nešti į miško tamsą. Po kiek laiko aš atsikėliau iš
upelio ir pamačiau žibutę! Ji spindėjo kalno viršūnėje. Aš
iškart pradėjau kopti į kalno viršūnę! Po kelių akimirku
užkopiau ir pasiėmiau žibutę, kuri buvo lyg mėnulio
spindesys.*

Džiugas ŠIRVYS (7 klasė)

*Seniai, kai senoliai gyveno laisvai,
Į kiemus suėjo kareiviai piktai.
Dangus apsiniaukė
Užgulęs palaukė
Skaudi tai žinia,
Kad mūsų šalelę*

*Užpuolė Rusia.
Išgirdo sodely
Sėdėjus mergelė –
Jos švelnią rankelę
Užguls ši dalelė
Sunki ir tamsi,
Išveš ją toli.
Kur šalta, nyku
Kur sniego kalnai
Kur lietuviai kentės
Kur kančių regės*

*Tekėjo ašarėlė
Mergaitės prijuoste
Jos plaukelius kedeno
Vėjo nešta žinia
Ji vilsis Lietuvos
Šviesios, gražios, laisvos.*

*Tą žvarbią, tamsią, gūdžią naktį, kai tėvai ir sūnūs
gynė šalį, turėjo vieną norą – tai buvo Laisvė.
Kareiviai negailestingai per šaltą purvą bėgo ir
brolius lietuvius nuo bokšto varė. Daug sužeistų
veidų raudėjo. Kareiviai pradėjo šaudyti, žudyti.
Kraujas maišėsi su žemėm, kojos kliuvo už žuvusių
drąsuolių kūnų, kulkos skriejo iš kareivių šautuvų ir
kliudė daugelį lietuvių. Priešų širdys akmens
kietumo, nužudė daug jaunuolių, daug žmonių –
lietuvių, kurių vienintelis noras buvo – Laisvė.*

Viktorija UGINAITĖ (5 klasė)

Ta naktis

*Tą naktį žuvo broliai ir sesė,
Daug kraujo buvo pralieta.
Visos jų širdys noru degė,
Kad jų gimtinė būtų laisva.
Atvažiavo baisūs tankai,
Jie skriaudė lietuvius visus.
Mes norėjom, kad būtų taika
Ir visa Lietuva būtų laisva.*

*Visi atsistoję į tvirtą sieną,
Saugojom mūsų Lietuvą.
Ir štai vieną gražią dieną,
Mes tapome laisva tauta.*

*Tik dar vis aš sapnuoju
Baisius tos nakties košmarus.
Ir dar vis aš galvoju,
Kaip mes nugalėjome priešus baisius.*

Ramunė Auksuolė Jūra Vincenta VAITONIENĖ

Tėviškės prisiminimas

*Tą tylų vakarą gražutį
Už lango miegančioj gamtoj
Mačiau namelį aš mažutį
Žaliojoj medžių glūdumoj...*

*Prisimenu dienas malonias,
Praleistas tėviškėj mieloj...
Kiek tyro džiaugsmo ir svajonių
Skambėdavo mano dainoj!*

*Išeidavau į žalią lauką,
Plačiausias begales, išties! –
Dainuodavau dainas gražiausias,
Gražiausias iš visos širdies.*

*Gražus gyvenimas atrodė,
Toks pilnas džiaugsmo ir svajū.
Aplėbčiau, rodos, visą žemę
(Ne, to pamiršti negaliu....)*

*Astros žydėdavo daržely – .
Malonūs, gražūs jų veidai.
Rodos, suprasdavau jų kalbą,
Kurią šnabždėdavo žiedai.*

*Ir rudens sutemoj klaikiojoj
Ir vėjui staugiant už langų,
Man savo tėviškėj brangiojoj
Nebuvo niekada baisu.*

*Mylėjau vasarą gražuolę
Ir rudenio klaikius balsus,
Mylėjau žiemą aš baltuolę
Ir snaigių šokančius būrius.*

*Ir niekad niekad nepamiršiu
Praėjusių gražių dienų.
O ausyse skambės akordai
Džiaugsmingųjų mano dainų.*

1951 m.

*Kur lėksi, mylimas paukšteli,
Kur lėksi tu?
Palikęs vienišą lizdelį
Globai audrų..*

*apleidus gimtąją pastogę,
Laimės nebus...
Tačiau sugrįžti yra kelias –
Jis nesunkus*

*Sugrįžk tad, mylimas paukšteli,
Kol nevėlu,
Kol karšta meile dega širdys
Tau artimų.*

1952 m.

Jeį nebūtų...

*Oi, nežydėtų tavo skruostai bijūnėliais,
Jeį vakare nebūtų migdžius motinėle,
Vakare migdžius, o rytelį kėlus.*

*Ir nežaliuotų rūta po langeliais,
Jeį saulė nebučiuotų jos galvelės.
Nenudžiovintų gailiosios raselės.*

*Nebūtų taip tvirta dvasia lietuvio,
Jeį ateities šviesios būt viltys žuvę, –
Oi, nebūtų didvyrių žemėj buvę...*

1954 m.

Negrįžusiems

(Tiems, kurie kovojo už Tėvynę)

*Ir takeliais laukų grįš pavasaris vėlei,
Zvimbs bitutė darbšti tarp žiedų obelies,*

*Snaus Nevėžio gelmėj susimąstę šešėliai,
Žiedų audeklus laumės papieviais išties.*

*Aus gegužio sapnus vakarai purpuriniai,
Senas kryžius prie vartų suklupęs rymos –
Lauks ten mama sūnaus, o klevai susipynę
Žalio šilko šlamėjimu maldą kartos.
Jūs išėjot palikę neišverstą vagą,
Skundą žemės gimtosios supratę anksti.
Eis artojai nauji paskui jūsų noragą,
Sesės drobėj žydės jūs vardai išausti!*

1955 m.

Ateitis

*Vingiuos ten takas kaip kadaise,
Sutryptas kojų svetimų,
Minės smutkelis godą baisią,
Pavogtą laimę iš širdžių.*

*Ir javas kels nulenką galvą,
Tikėdams pjūtimi nauja.
Žaliais šilais ataustos kalvos
Alsuos galinga krūtine.*

*Išnyks ateivių rūsčios pėdos
Su ūkanom amžių nakties,
Naujiesiems didvyriams šlovė duos
Vainiką pergalių išties.*

*Į vieškelius sutikt rytojų
Saulėtais priešaušriais eiva!
Jau laisvės varpas šaukia, moja, –
Pakils gyventi Lietuva!*

1955 m.

Nojus ZVICEVIČIUS (7 klasė)

*Tą žvarbią, šaltą naktį
Dangus su žeme maišės.
Lietuviai gynė šalį,
Kuri norėjo laisvės.
Daina vilnijo gatvėm –
Sukviesdama vienybėn.
Maldoj prikluo keliai –
Tai buvo jų stiprybė.*

*Lietuviai buvo narsūs,
Stovėdami prieš tankus.
Jie gynė savo žemę
Ir priešai jiems nebaisūs.*

*Tą žvarbią, šaltą naktį
Krauju apšlakstėm Laisvę.
Apgynėm mes Tėvynę,
Kuri norėjo laisvės.*

Dominykas ŽIVATKAUSKAS (7 klasė)

Laisvės troškimas

*Sargybinis su ginklu saugo išėjimą,
Nes turi jie troškimą.
Visi nori tik pabėgti –
Laisvės jausmo buvo pakerėti.*

*Namai yra labai toli,
O čia žiema šalta tyli.
Buvom visiškai palaužti,
Nes lemtis tikrai kraupi.*

*Užtenka laukti ir kentėti,
Laikas jau pradėti –
Ištrūkti iš grandinių,
Šaltų ir metalinių.*

*Jau laisvės kvapą užuodžiu,
Žalią žolę tarp pirštų jaučiu.
Lietuvėlė jau arti.
Užmiršt jos negali.*

SUAUGUSIŲ KŪRYBA

Albertas ANTANAVIČIUS

Medis

*Turiu aš didelį medį
Ant kalno arba žemiau.
Turiu aš didelį medį,
Po kuriuo prieš daug metų gimiau.*

*Turiu aš didelį uosį –
Jį mažas gyvenimas lanko
Gimtadieniams ar paukščiams suokiant
Prie atdaro rytmečio lango;
Turiu aš didelę pušį –
It žalvarnė ji vasaron kyla;
Ant spyglio – po šeimą, po būrį, po rūšį,
Gyvenimą, moterį, vyrą;*

*Turiu aš didelį klevą
Su rudenio lėktuvėliais –
Jiems leidžiantis, dūzgiant, klegant
Visi mes šiek tiek būnam vėjais;*

*Turiu aš didelę eglę –
Žiemom pas vaikus eglė brenda
Beveik kožną mielą vakarą
Per sniegą, šventes ir legendą;*

*Turiu aš didelį beržą –
Jo tošis taip švilpia, taip griežia,
Kad mes žydime net žaibui kertant –
Tik drauge, tik abu, tik dviese;
Turiu aš didelį ąžuolą –*

*Šimtmečiais debesis gananti,
Menanti priešausrių atžalas
Ir saulėlydžių ašaras menanti.*

- - -

*Turiu aš didelį medį, --
Sakau šanso laukiančiam kirviui,
Ir tą kirvį – bejausmį, bežadį –
Atiduodu pusryčių kirminui,*

*Kad tas kirvis budelio veidu
Neliestų nei miško, nei sodo,
Kad tas kirvis dėl jų niekad neitų
Nei iš kiemo, nei iš proto,*

*Kai vabalas plaukia tyliai
Gurkšnodamas pumpuro vyną
Ir kai čiulba gamtos durų vyriai
Naują gyvybę sodinant;*

*Kai vabalas kyla iš saujos
Bučiuodamas želmenio juoką
Stiebiantis medžiams į saules
Per pasaulį, gražų ir nuogą;*

*Kai vabalas eina nebyliai –
Nuo rytmečio ligi rudens –
Besimelsdamas žirginiui, skujai ar gilei
Už visus, kas po jo gyvens - - -*

- - -

*Turiu aš didelį medį –
Brangų lyg rankų darbo.
Turiu aš milžiną medį,*

*Bet ir milžinui reikia sargo,
Tad ir saugau jo atmintį,
 saugau jo ateitį
Ant kalno arba žemai.
Turiu ir myliu aš didelį medį,
Nes tas medis – mano namai - - -*

Receptas

(Šūkis)

*Neieškokim laimės specialiai
It kažkokio namo kelio vingy, –
Kad laimėn veda širdys – ne keliai, –
Dažnai nežino net labai protingi;*

*Rinkim ją kasdieniam šurmuly,
Vėjy po smiltelę išbarstyta,
Šviečiančią gegužio obely,
Čirškiančią su žvirbliais liepos rytą;*

*Raskim ją, kai byra obuoliai
Ir po širdžia geismas kaisti ima - - -
Neieškokim laimės specialiai,
Žaiskim ją lyg įprastą žaidimą;*

*Imkim ją iš kiekvienos dienos,
Kelkim kiekvienam metre ar žingsny, –
Nes niekas laimės nepadovanos,
It kažkokio namo kelio vingy;*

*Kopkim ją, kai dūzgia aviliai,
Verkim ją lyg žemuoges ant smilgos - - -
Neieškokim laimės specialiai –
Nei kvailos kitiems, nei sau protingos;*

*Sielos rėčiu perkoškim metus,
Kad užstrigtų valanda tarp pirštų,
Per kurią tulžis švelniu medum
Ar saldžiausiu bučiniu pavirstų;*

*Tas saldumas – po širdim giliai –
Daug smagiau nei namas kelio vingy - - -*

*Neieškokim laimės specialiai –
Ir nebūsime niekad nelaimingi.*

Nerakinsiu durų

*Nerakinsiu durų – mano galva,
Dar šitoms durims spyna neišrasta;
Jos ne girgžda, o atrodo kalba –
Kaip žmogus arba... kaip visada...*

*Nerakinsiu durų, kai išeisiu –
Gal užsuks kas atsigert vandens:
Palikau ant stalo duonos, vaisių
Ir molinį dubenį rudens.*

*Koks didžiulis ruduo.
Koks didžiulis išties.
Nevalia jo neduot
Net visai svetimiems.*

*Nerakinsiu durų – spynos tik nuo mūsų:
Gyvuliai vis tiek išgriaus, išbris,
O žmogus – be vargo ir be mūsų –
Vien širdim atidarys duris.*

*Nerakinsiu durų, kai išeisiu...
Židiny beržinė malka degs...*

*Palikau ant stalo duonos, vaisių:
Vaišinkis – visiems rudens užteks.
Koks didžiulis ruduo.
Koks didžiulis išties.
Nevalia jo neduot
Net visai svetimiems.*

- - -

*Nerakinsiu durų – argi verta:
Rudeniui ir be spynų gyvent saugu -
Kaip radau atėjęs pirmą kartą,
Taip išeidamas ir palieku - - -*

Linksniai

(Abiturientams)

*KAS tada, pasakyk, kas tada
Mokė einant pro knygą sustoti
Ar kreida ant juodos lentos
Parašyt pirmą baltą žodį?*

*KO tada, pasakyk, ko tada
Tu labiau už saldainį norėjai? - - -
Švilpė soduose vasarų paukščiai,
O galvoj – paauglystės vėjai - - -*

*KAM tada, pasakyk, kam tada
Laiškelius tu kasdieną rašei
Ir kieno po ilgų pamokų
Sunkų portfelių kantriai nešei?*

*KĄ tada, pasakyk, ką tada
Tu kalbėdavai lig paryčių,
Ką už rankos laimingas laikei
Po kerojančiu kiemo medžiu?*

*KUO svajojai tada, pasakyk,
Tapti, būti, – kol baigės staiga
Ilgas – ištisas – tuzinas metų –
Lyg viena, lyg viena pamoka?*

*KUR dabar, pasakyk, kur dabar
Tie, kurie buvo tau per griežti?
O ir pats – ar dažnai bent mintim
Į mokyklą pas juos sugrįžti?*

*KAS? KO? KAM? KĄ? KUO? KUR? – pasakyk,
Kad tiesa, – tarsi linksniai – tikra,
Kad visom išminties spalvom
Šviečia tavo sena mokykla - - -*

*Mokykla, panaši į lieptą,
Už kurio verda upė gili - - -
Čia mes sėdim po Grainio liepa,
Čia mes liepą išeinam toli - - -*

Popieriniai laivai

*Kuo pavasarius perplauks kiti,
Gimę jau kitu laiku?
Kuo jie plauks uraganų vaikyt,
Jei nebus popierinių laivų?*

*Kuo kitus horizontus blaškys –
Irklais, ginklais, knygom, idėjom?
Ar tik žemėn nudūrę akis
Kantriai lauks savo šanso ir vėjo,
O pagavę tą vėją, tą šansą – vartys
Smagius vandenynus ir laiką - - -
Jeigu tik atmintis išlankstys
Popierinį pavasarių laivą - - -*

Vasargalio galudienis

*Galudienį tolimas kalnas
Rita saulę – raudoną ir basą.
Galudienį ant kalno varnas
Saulės uogą be gailesčio lesa,*

*O aš sėdžiu prie tėviškės upės –
Įsimetęs į tarpdantę šiaudą, –
Ir man niekas pasauly nerūpi,
Jeigu niekam pasauly neskauda;*

*Ir man niekas pasauly nerūpi,
Jeigu viskas pasaulyje dera –
Aš tik sėdžiu prie tėviškės upės
Ir man gera, kad tėviškei gera.*

*Galudienį paupio alksniai
Nuo kaitros arba prietemos alpsta.
Galudienį varnas negarsiai
Kala vinį į vasaros karstą,*

*O aš stoviu įbrides į rūką –
Varnui kosčiojant lyg iš klavyro, –
Ir laikau prieš save atviruką
Su saulėlydžiu virš seno šilo;
Ir man visą pasaulį atstoja
Vienas tėviškės vakaro sprindis, –
Šiek tiek pragaras ir šiek tiek rojus, –
Per ugnį, per žolę, per grindinį...*

- - -

*Kad ir kaip kam atrodytų kvaila,
Atvirukas nuo tėviškės lauko
Mano laimę kaip koks X failas, –
Kol aš gyvas, – augina ir saugo;*

*Mano laimę kaip koks X failas, –
Kol aš gyvas, – augina ir saugo
Mielas tarsi vaikigaliui žaislas
Atvirukas nuo tėviškės lauko;*

*Mano laimę kaip koks XX failas
Saugo vasarai žengiant į rudenį
Mielas tarsi vaikigaliui žaislas
Atvirukas iš gyvo galudienio - - -*

Asta BAGDŽIŪNAITĖ

Miestas išverti žiemai

I.

*Jis negali išvykti
mūsų miestas ir vėl jam nerūpi
palabintas nugurkia pyktį
trobon parėjęs daug klūpo*

*paveikslus šventus į sieną
veidais į tinką nusuko
ir prikėlė taip kiekvieną
nes jie tiktai žvilgsnis bukas
nes jie šitai tik stebėjo*

*kaip viskas be garso iro
neadomos laimės kojines
dabar virbalai rūdija
nebuvo ką saugot rodės
kai viskas kaip reikiant ėjos
po to tik randuotas gruodas
ir naktys maldų alėjoj:
– išrisk jį iš kiauto motin
balta motinėle skliauto*

*galėsiu kiek reiks aukoti
jei liepsi – skolas nubraukti*

II.

*Jis negali išvykti
mūsų miestas ir vėl jam nerūpi*

*sako nori sudeginsim upę
sako imki kirvuką ir malkų atnešęs pakurki*

*aš tuo tarpu nueisiu tenai
kur kasvakar kiaušinį aptūpę
šildėm klostėme glostėm
bet lukštas vis tiek neįtrūko*

*aš tuo tarpu einu iššukuosiu delnais tuos demblius
ant kurių ji sėdėjo kai rankose akmenį supo
karštai prašydama „atmerk akis brangus“
ir kad laikyčiausi pridėjus pirštą man prie lūpų*

*dabar galiu nutiesti sau ir jai kelius
juose jokių akligatvių ir kryžkelių nebus
juose akmuo atmerks akis brangus*

*į tuos kelius įminsime tavo laiškus
kurių nėkart neleidau jai išsiųst
„tu per tiesus“ sakiau
„gal dar pasaugok
žodžius apie varinį paukštį liepsnai nešti
į melsvą upės rimtį merkiantį sparnus
o taip – vanduo degus“*

*tai rašo mama antras tau sūnus
tai rašo kitas*

tas kur išgyveno

III.

*Tokia pat tebeteka upė
tavo malkos migla apsinešusios
tėve jos nebedegs
ir namai uždrausti
spynos prikaupė smėlio deja
ir teliko užvert langines*

*mūsų miestas vartus jau atkėlė
sniegu apšvietė gatvių menes
mes nusipinsim jaukų tinklą
išsiardę sapnų rietuves
primins jis vasarą
tarpupirščiuos supiltą*

*ir smėlio vėtras
ir jausmų audras*

*pavasariop nuleisim jį į šulnio gelmę
ir žuvys plauks ant stalo
ir miesto požemiai iškosės želmenis*

*o kai įžengsim langines atverti
šventieji nusuktom galvom
bus rąstuosna įšalę*

*troba įsnigta į pusnį
pusnis sudrėbta lig skliauto
pūga šlapdriba neklusnios
jos niekaip nenori liautis*

*tad miestas bus vėl padėjęs
pralaukti tą nirčią žiemą*

*negreit čia sužys šalpusniai
negreit bet dabar vis viena*

Ar nupieši

*Tam paukščiui krintant žvelgei kažkur atokiai
kalbėjai tarsi sau*

*sakyk ar tu mane nupieši tokį
pageltusį
belaukiantį lietaus
kaip smėlio kūdikis šviesų
pasakyk ar nupieši*

*pažadėjau
nuo tada bėriau dulkes ant popieriaus lapų
niekada neišėjo panašiai kaip jis sakė*

*atsisakiau minties atspėti dykumą
nupūsti smėlius nuo užpustytų mūsų metų
sulaužiau pažadą
todėl lanksčiau paukščius
kuriems sparnus pakirpdavau
vis tiek nė karto jie nesmigdavo kaip tas*

*ir jie kalbėjo
atriškite jai rankas
bet tai padarius jos tiesiog nukaro palei šonus*

Pasirinkimas, kad pamatytum grįžtantį

*– Numeskit keletą monetų neregiui
kuris jums gali tai ko laukiate pagroti*

– išeikit tuojau pat

*aš nepakęsiu
kaip galit taip kvailai žmonėms meluoti
prašau jus išsinešti savo muzikos dėžutę*

*sutrūkčiojo vokai
truputį virptelėjo lūpų linky žodžiai
pakankama kad neįleistum*

trinkt

*visgi nuo durų nenuėjai
matei pro rakto skylutę
kaip šunys tylėjo
bitės sukos aplink
net užmintos negėlė*

geras žmogus jei taip

*nebelinko keliai
– palaukit grįžkit atleiskit
suprantat kvailos moterų baimės
mielai išklausysiu*

*leidai peržengti slenkstį
prie stalo vėsamos priglausti rankas
pavaišiniai*

– o jūs labai miela ponija

*klauseisi
ir nepastebėjai kaip
ėmei pūsti nuo rūbų nesamas dulkes
sruogom sukti plaukus
nelaukei
pirštų lengvumu braukei jam per šiurkštų delną*

– išbursiu ką tik norit
jūs tik grokit

paskui šveitei rankas smėliu
citrinų sultimis
kavos tirščiais

vis tiek tavo vaikai jį užuodė
traukėsi
nevalgė ką paruošei
nesidavė imami už rankos
ausinukais užgoždavo tavo labanaktį

nujausdami
tu jau pasirinkai
kad pamatytum grįžtantį
nenumazgojai slenksčio jam išėjus

Mes ne fėjos, sese

– Pasirinkit atsakymą „taip“ arba „ne“
viskas aišku pradėkime
taip ar ne?

sakyčiau „nežinau“
bet variantuose nėra

– ar mažėja medžioklės plotai?
taip
susitraukia iki Niujorko
didžiojo obuolio

tą obuolį mano sese
išvyniosim sluoksnis po sluoksnio
lankstydamos gerves ir paleisdamos į dangų

*išrengsim iki pat apatinio
tada gėdinsim
įremsim žvilgsnius
stebėdamos išdavikišką raudonį
sėklų išsivadavimą
lenksim pirštus
nebijok
nepritrūksime jų
neprireiks visų keturiasdešimties*

*kad tik nelyginis
tik nelyginis*

*tada bandysime prisėlinti
vilkų kauksmu ir skaičių magija
pažadint mažąją baltam gyvenimui
kas dieną su kitokio klausimo plevenimu
– mama žiūrėk nebėra sniego kruopų
kas bus pasakyk mama
ar nebebus Kalėdų
ar grįš elniai mama*

*būdavo taip su ja
smalsumas pylės klausimų versme*

*– liko pusė valandos
jei nespėsit galėsit savo darbus suvalgyti
neimsiu
neduosiu
pagrindo vilčiai
sese neverta burti iš sėklų ir tirščių
neverta nerti dešimtrankovio tinklo
kad galėtų ji stipriau apkabinti mus*

juk ne fėjos mes sese

*nebespeliokim kas bus
kai pakels ji galvelę nuo pagalvės
nebespeliokim
ko paklaus kai pabus*

*– mama ar gerai
kai viskas vienoje vietoje
ar gerai parduotuvei
kai žmonės per skrandį vaikščioja
ar krevetei gerai kad jos širdis galvoje
ar gerai mama*

*dabar matau
viską paaiškinčiau
tik kad*

*– laikas baigėsi
viso gero jums*

Laura BOJARSKYTĖ

Aš esu moteris

Aš esu moteris, slepianti savo trapų nuogumą po principų apdaru, o vienatvę – po paslaptینگumo šydu.

Aš esu savo kūno vergė. Pusę gyvenimo praleidžiu priešais veidrodį, o kiekvieną rytą pradedu ant svarstyklių. Aš nesmerkiu šiuolaikinės plastinės chirurgijos stebuklą ir nevalgau tol, kol ima svaigti galva. Nepasitikėjimą savimi aš maskuoju raudonu lūpdažiu ir anglies juodumo akių tušu. Bijau pasenti, todėl vaikystę nešiojuosi kuo arčiau savęs ir meldžiuosi už tuos, kurie mėgina išrasti jaunystės eliksyrą.

Mane vilioja kūniška meilė. Aš nemoku atsisipirti pagundai, o galbūt bijau prarasti kiekvieną gyvenimo dovanotą galimybę.

Tačiau renkuosi ne tą, kuris prieš mane klaupiasi, o tą, kuris stovi ir žiūri į kitą pusę. Aš banaliai tikiu tikrąja meile, pasakomis ir verkiu po kiekvieno filmo, teisindamasi, jog tokia mano prigimtis.

Aš moku klausytis, bet nemoku girdėti, nes išvadas padarau anksčiau negu išgirstu paskutinįjį žodį. Žmones, įvykius, pasaulį aš vertinu širdimi, racionalus mąstymas – ne mano nosiai. Vis dėlto pykstu ant tų, kurie sako, jog šiuolaikinis jaunimas nieko nesugeba ir nieko neveikia. Aš turiu savo vertybes ir gyvenu pagal tas taisykles, pagal kurias mane užaugino gatvė. Aš kuriu, aš tęsiu tradicijas, pritaikydama jas naujam gyvenimo žaidimui. Aš vis dar esu moteris ir manyje tiek pat daug meilės, kurią dovanosiu, pratęsdama giminę tokiu pat būdu kaip ir prieš šimtą metų. Ir nesvarbu, ar emigruosiu, ar žavėsiuos hip-hop kultūra ir pavadinsiu savo atžalą įmantriu vardu, aš vis tiek kalbėsiu gimtąja kalba ir tikėsiu Dievu.

Mano žaizdoms lemta užgyti. Aš pamirštu viską, kas mane skaudina, gniuždo ir menkina, mano prisiminimuose gyvos tik nudailintos ir šventumu kvepiančios akimirkos. Vienatvės vakarais mane gelbsti Salomėjos Nėries dienoraščiai, o bemiegėmis naktimis – Mačernio sonetai. Juk kiekvieną minutę galvoju apie rytojų, o mintys apie ateitį neleidžia užmigti mano sielai, kuri, protestuodama prieš neteisybę, ieško savęs.

Grakščiais judesiais einu per gyvenimą, siekdama nepasiekiamo. Nesikūprinu, nes privalau būti elegantiška. Manyje gyvena ir be paliovos kaunasi dvi būtybės. Pirmoji trokšta būti geresnė už vyrą. Jai nepatinka sąvoka „silpnoji lytis“, dėl to ji nuolat grumiasi dėl pripažinimo ir neleidžia sau verkti. Antroji, priešingai, dievina stiprias vyriškas rankas, keliančias ją į dangų, akcentuoja savo trapumą ir labiau už viską laukia komplimento, tokio, kuris sušildytų.

Karolina BIEKŠAITĖ

Vasario 16-osios garbei

*Kai mėginu apsidairyti
Po seno laiko arimus,
Užlieja širdį man brolybė –
Toks keistas jausmas neramus.*

*Baisiausias karas, bėdų metai,
Žemyn nusvirusi galva,
O Tėvų žemė baimę mato, –
Bus vėl Laisvoji Lietuva!*

*Šventai atminkim, sesės, broliai,
Jog Dievo saulė rytą kils,
Nesukludys minios nuo šiolei
Jokia pyktis, jokia tremtis.*

*Patyrėm negandų nemaža.
Jos kaip akmuo mums širdyse.
Bet baigėsi vergovės lapas.
Nušvito saulė mums kita.*

*Ji spindi danguje kaip auksas.
O gal už auksą dar labiau?
Dabar jau sąmonė atgims man,
Nes pikto priešo nebijau.*

*Blyškus vasario ryto veidas,
Bet jame spindi jau viltis,
Kad savo gryčios neapleides,
Tėvynę gražins ir dabins*

*Sugrižęs iš kovos už laisvę
Sūnus – manoji parama.
Neveltui jįsai kraują laistė, –
Yra Laisvoji Lietuva.*

*Dienoms iš lėto ratą sukant,
Gal atsigaus ir man širdis,
Matydama, kad ir anūkai
Brangios Tėvynės neardys?*

*Lai dega Trispalvė skaisčioji.
Per amžius Ji mums atgaiva.
Su ja lai sau metus skaičiuoja
Laisvoji mūsų Lietuva!*

Ir skęsta žvaigždės Merkyje

*Kalneliai ežerai ir sidabrinės brastos.
Pajūrio kopos, lygumos, žali miškai.
Žinau, nedidelis gimtasis mano kraštas,
Bet išmatuoti jį tik širdimi gali.*

*Kiek daug kelių? Kiek miestų žemėj pastatyta?
Žinau, pasaulyje giminė tik viena.
Į nieką šio mažyčio krašto nemainyčiau,
Kur skamba dainos, skęsta žvaigždės Merkyje.*

*Jei Lietuvos, jei savo liaudies nematyčiau?
Jei vardas Jos nebūtų gyvas man širdy,
Suprast kitų, pagerbt šio krašto nemokėčiau.
Tai nesuprastų ir manęs tada kiti.*

O mylimoji Dzūkija!

*Manoji meilė, Tau Dzūkija,
Aš neradau kitur tokios.
Čia dangus paauksuotai žydras
Virš plaukiančios Merkio bangos.*

*Nėra tokios, – visur ieškojau:
Kur šilko plaukiantys šilai,
Norėtus liesti, juos paglostyt
Kaip peteliškes vasarą vaikai.*

*Aš niekur nemačiau gražesnių
Peizažų didelių akių,
Merkio sraunaus švelnaus ošimo
Ir sielą virkdančių dainų.*

*Tu man – pirmos meilės svajonė, –
Nepamiršta, gyva, saldi.
Tu kaip ramunė dar nepražydusi,
Dzūkija, man graži esi.
Tu kaip mergelė dar nebučiuota,
Dzūkija, man šventa esi!*

O kad neužgestų židiny!

*Pasuka kelelis, kur švyti kaimelis,
Kur sutūpę trobos lyg rožių kerai,
Kur baltoms langinėms stiklai tarsi švyti,
Kur lenkias prie žemės žemai.*

*Čia pieva, čia takas, palaima, čia kryžius.
Pagiryje juosta šilo mėlyna...
Danguj debesėlių baltų tankus dryžas
Širdį sugraudina atklydus daina.*

*Čia svirtys sugirgžda prie šulinio lyg gervės.
Kregždutės virš langų sučiulba linksmai.
Pajunti kaip kojas tau žiedai bučiuoja
Ir pušys kepurėm lenkias iš toli.*

*Čia gimas kaimas, čia gimtieji namai.
Čia protėvių šaknys įauga giliai.
Vaikystės lopšys ir jaunystės sparnai,
Tartas pirmas žodis, užmirštas seniai...*

*Žiaurios būties banga ir supo, ir mėtė
Po svetimus šaltus ir nemielus kraštus,
Bet Dzūkijos kraštas kaip saulė man švietė
Ir širdį ramino ir guodė skausmus.*

*Čia kregždučių lizdas, stropiai sulipdytas,
O taip pat ir Jūsū čia gimti namai,
Mylėk gimtą kraštą, saugok jį ščyrai...
Čia šviečia praminti Motulės takai...*

*Tegul neužgęsta židinio liepsnelė,
Kol girdis vaikystės lopšinės daina,
Kol dar žydi gėlės, kol laukia suolelis...
Kol klaidžioja sode Motulės šviesa...*

*Čia gėlės lyg gyvos svaigina, lyg šneka.
Tylu čia, tiek grožio, girdis Merkys teka...
Ir jauti kaip žemė alsuoja, dejuoja.
Kaip plaka, kaip džiaugias širdis.*

*Ir slenka čia dienos į praeitį giliai,
Ir keičiasi kartos ir auga vaikai,
Ir skamba čia dainos, o kartais ir juokas
Aplanko ir džiaugsmas, o kartais skausmai...
Bet dzūkas ne liūdi, – iš karto nurimsta*

*Pažvelgęs į dangų, kur sukas gandrai,
Kur laukuos banguoja lyg jūra linai,
Kur tarp klevų pievoj ganosi žirgai.*

*Čia po šitu stogu augai, čia gimei.
Iš čia į pasaulį platų išėjai.
Ir kur tu bebūtum skausme ar džiaugsme,
Į gimtąjį kaimą tu vėl sugrįši,
Nes tik čia ramybę širdžiai surasi.*

*Kur triūsė Motulė, – židinį užkursi.
Į šiltą ugnelę rankas ištiesi...
Tą šiltą liepsnelę, lyg motinos širdį,
Savo švelniais pirštais, delnais paimsi.*

Mano klevas

(Trumpoji poema)

*Pažvelgiau į langą, –
Ir ką pamačiau?!
Išteptą klevelį,
Kurį sodinau...*

*Aplinkui alyvų lapai
Dar žali...
O mano klevelis
Lyg degt ugnimi.*

*Tau tu, rudenėli!
Tai tavo žingsniai!
Aptepiojo klevą
Skaisčiai raudonai.*

*Sodindama klevą,
Svajojau, mąščiau,*

*Kad jis gražus augtu
Į dangų arčiau.*

*Kad jis nepabūgtų
Viesulų žaibu...
Kad stiprus užaugtų
Lig pat debesų...*

*Bet ruduo auksinis,
Muštruodamas žirgus,
Prijojęs prie klevo
Papurtė lapus.*

*Ir krito lapeliai
Vienas paskui kitą,
Ir griebia juos vėjas
Lietaus permirkytą.*

*Ko pyksti? Ko šėlsti?
Kam klevą kratai?
Jis dar toks jaunutis.
Negi nematai?!*

*Nurink, rudenėli.
Nustok jį lankstyt.
Bobų vasarėlę
Leisk jam pamatyt.*

*O ruduo nerimsta!..
Greit pakvies šalnas.
Palangėj jurginai
Nulenks galveles.*

*Mėto vėjas lapą
Ant tako piktai,*

*Greit įmins į pėdas
Žemelėn giliai.*

*Ir stebės mėnulis,
Žvaigždėtas dangus,
Kas jaunam kleveliui
Nuplėšė lapus.*

*Greit atskris žiemužė
Lyg fėja balta,
Ir šoks pūgos šokį
Su vėju, – šalta.*

*Kai mano palangėj
Priguls pailsėt,
Aš eisiu prie klevo
Savo pakalbėt.*

*Klevelis, – tai mano
Pasaka trumpa.
Aš žiūriu į klevą
Su širdy gėla.*

*Grįžk, pavasarėli,
Gėlėtais laukais.
Papuošk man klevelį
Lapeliais kvapiais.*

*Kad į mano langą
Vėl žaliai žiūrėtų,
Kad mano krūtinėj
Širdies neskaudėtų.*

*Stebiuosi, kodėl ruduo
Pirmiausia griebiasi*

*Už mano klevo?
O gal pabojo kieno akių?*

Mama taip sako:

*Nastenka – gėlelė,
Tėvelių dukrelė,
Aukso trupinėlis,
Saulės spindulėlis.*

*Akys kaip žvaigždutės,
Purpuro lūputės,
Rankutės minkštutės
Lyg kvapios ponškutės.*

*Apvalūs veidukai, –
Liūdesio nė lašo,
Šypsosi ir pyksta,
Kai ant rankų prašo.*

*Rankutėmis spirias, –
Stengias atsisėsti,
Kojytėmis mojuoja,
Lyg vaikšto, bėgioja.*

*Ką tiktai paima, –
Į burnytę tempia,
Mamos švelnų balsą
Jau gerai supranta.*

*O tėvelio meilės
Džiaugsmą pakartoja,
Kur tėvelis eina,
Akutėmis vedžioja.*

*Tėvelių aušrelė,
Tėvelių saulelė,
Graži sidabrinė
Lyg jūrų žuvelė.*

*Mylėsim, globosim.
Ant rankų nešiosim.
Ką turim brangiausia,
Vien tau atiduosim.*

*Mūs brangiausias turtas –
Tai dukrelė mūsų.
Tai širdis ir siela.
Ji – svajonė mūsų.*

*Kai dukrą ant rankų
Lyg pūką laikau,
Jaučiuos toks turtingas,
Lyg auksą žarstau.*

*O širdis močiutės,
Jai meilės pilna.
Ji tarsi šaltinis
Neišsemiama.*

*Ar saulutė leidžias?
Ar saulutė krenta?
Jos meilės šaltinis
Su Nastenka šneka.*

*Jos meilė kaip saulė:
Šilta ir šviesi.
Dėl gėrio Nastenkai
Širdį dalini.*

Šaunuoliui Artūrėliui

*Mūsų Artūrėlis –
Džiaugsmo spindulėlis.
Jis lyg iš Aukštybių
Skambus vyturėlis.*

*Jis šviesus ir švelnus –
Dangaus debesėlis.
Jis kvapnus ir gražus –
Rožės pumpurėlis.*

*Pavasario žiedas,
Pavasario džiaugsmas,
Žibuoklėm pražydeš
Mano sielos jausmas.*

*O kalba į mane
Čiulbesiu paukštelio,
O žiūri į mane
Lyg žiedas linelių.*

*Te laimė pro šalį
Niekada nepraeina,
Gyvenimo audros
Pavirsta į dainą.*

*Maldauju dievulio,
Kad augtum, stiprėtum,
Su blogiu kovotum,
Gėrį dovanotum.*

*Kas brangu, kas miela,
Širdyje nešiotum,*

*Į meilę močiutės
Ranka nenumotum.*

*Ji ant rankų savo
Nešiojo tave,
Į sapną lydėjo
Pasaka, daina.*

*Tiesei jai rankelę
Lyg obels šakelę.
Turi jai žiedelį
Lyg grotum dūdelę.*

*Mano širdelėj
Tiek meilės, gerumo,
Tikro supratimo
Ir gailestingumo.*

*Tavoje širdelėj
Tiek šiltos ugnelės.
Pykčiui ir kaprizams
Joj nėra vietelės.*

*Kai tave išvystu,
Lyg žiedas pražystu,
Pavargusioms akims
Iš toli pražystu.*

*Iš žiedų – kvapiausias.
Iš paukščių – gražiausias.
Žemėj – vabalėlis.
Danguj – vyturėlis.*

*Visų mylimiausias.
Liūliuotas, bučiuotas.*

*Lopšinēm migdytas,
Pasakom ugdytas.*

*Tu mūsu saulelė.
Tu mūsu dainelė.
Baltas debesėlis.
Tekanti aušrelė.*

*Nušvinta man akys.
Siela lyg dainuoja,
Kai žiūriu į tave,
Lyg sapną sapnuoju.*

*Margų žiedų jūroj
Regiu vėrinėlį,
O jame gražiausią
Perlo karolėlį.*

*Tai jis mūs švieselė,
Gaivioji raselė,
Štiprybės taurelė,
Šilumos ugnelė.*

*Man noris pakilti
Į žydrą padangę.
Man noris maldauti
Šią žiemelę brangią.*

*Kad perlo karolis
Žibėt nesudužtų...
Gėris ir džiaugsmas
Jo širdyje būtų.*

Ingrida ČEPATIENĖ

Turėt drąsos

*Šiandien per daug ramu,
Todėl ir vėl siekiu naujų tikslų
Ir vėl save ir artimuosius gąsdinu...
Smalsumas veda mano nemintu taku
Baugu, tačiau juk visa tai taip jaudina...
Kita diena – dabar jau kvailinu save,
Juk vakar taip tikėjau irėjau i priekį,
Daug padariau ir priverčiau save žavėtis,
O šiandien tingiu kažką keisti ar norėti –
Energijos nėra nei poreikio ko siekti...*

*Drąsos turėt gyvenime labai svarbu,
Išdrįst užsisvajoti, panorėti,
Pradėt žygius, atveriančius kelius,
Ir nesustot pusiaukelėj, tikėti...
Turėt drąsos gyventi, siekti...*

Daiva ČERVOKIENĖ

2011-ųjų pavasaris Pilaitėje

Pavasario pradžia ir įkalintas spindulys

Šiomet pavasaris prasidėjo balandžio 7-ąją, trečiadienį. Iš kur taip tiksliai žinau? Eidama į darbą pamačiau šalpusnio žiedą. Prie pat savo koju. Jis šildėsi palei namo pamatą. Panašiai kaip pernai ir užpernai, bet visai kitaip negu prieš 20 metų, kai šie gyvenamieji namai dar nebuvo pastatyti.

Grįždama namo pamatau dar daugiau pavasariinių žiedų ir neiškenčiu – nusiskinu vieną. Keliolika saulės spindulių (man atrodo, kad po vieną jų sugavo kiekvienas žiedlapis ir piestelė), laikau savo

rankose. Tvirtas, storas ir baltu voratinkišku pūku aptrauktas šalpusnio stiebas tarsi šnabžda, kad tiems spindulėliams dar labai šalta, juos reikia šildyti, globoti.

Kai parsineštą namo šalpusnį pamerkiu vazelėje, jo žiedas greitai užsisklendžia, o ryte nebeišsiskleidžia, kaip būtų padaręs lauke. Šis išbandymas net ant itin tvirto stiebo išsiskleidusiam žiedui pasirodė per didelis. Ne tokiems pavojams jis ruošėsi.

Šilagėlių krūmas

Kasmet mano pasivaikščiavimai aplink Pilaitės ežeriukus ir gretimus pušynus buvo kupini atradimų. Kai 1992-aisiais į Pilaitę gyventi atsikraustė mano tėvai, jų namas stovėjo kone plynėje, dar nebuvo šaligatvių, į Pilaitę kursavo, regis, tik vienas autobusas. Prasidėjus pavasario atlydžiui į autobuso stotelę reikėjo eiti su guminiiais batais.

Eiti link Gilužio ežero ar prie miškelio buvo įdomiau, čia galėjai tikėtis įvairių atradimų – saujos prisirpusių žemuogių ar sulaukėjusių braškių genties, narcizo, tulpės žiedų (tai vis ženklai, kad kažkada žmonės bėgo ir iš netoli Vilniaus buvusių kaimų), tarsi vatos gumuliukų paežerėje išbarstytų švylių, žaviu magišku violetu ir švelnumu traukiančių šilagėlių žiedų, po poros savaičių virstančių susivėlusiomis pražilusiomis raganomis...

Eidavau ir spoksojau, fotografavau, negalėdama atsistebėti, kokie turtingi šie Vilniaus pakraščiai.

Gamtos grožis išskirtinis tuo, kad rasos lašelis, pūstelėjęs kitos krypties vėjas ar greta nusileidęs drugelis jį atnaujina, pakeičia. O ir tas pat, jau matytas, pažintas, vis vien suvirpina širdį.

Bene ilgiausiai kasmet stoviniavau prie galingo šilagėlių krūmo, kurį fotografavau ir po kelis kartus pavasarį, kol žiedai dar buvo tulpės formos ir vėliau, kai prasiskėtę išsidraikydavo pražilusiais plaukais.

O apsilankiusi keliuose botanikos soduose, išdidžiai pagalvojau: „Ką ten jų rodomos šilagėlės, kai Pilaitės pakraštyje auga bent

penkis kartus galingesnis krūmas“. Ne kartą šmėstelėjo mintyse noras jį išsikasti ir kur nors pasisodinti, bet kaip piktojo gundymą nuvijau šalin.

Pernai rudeniop, kai grįžusi po atostogų, pamačiau laukymėje rausiamas duobes būsimums statyboms, aiktelėjau – krito pušelės, berželiai. Nuskubėjau prie gražuolio šilagėlių krūmo – jo neliko nė ženklų, ten visas dirvožemis nuimtas. Gal tas noras išsikasti išskirtinį Raudonosios knygos saugomą augalą ne godumo buvo pakuždėtas? Niekas net nebandė skaičiuoti, kiek Raudonosios knygos augalų neliko. Platinant vos 10 metrų keliuko atkarpą išverstos 5 didelės pušys.

Kovo mėnesio viliotinis

Kas tas išskirtinai žydras kovo mėnesio dangus, tie vos šildantys spinduliai, kad taip traukia išeiti pasivaikščioti? Nors kažkokia pragmatiškoji mano dalis dar spyriojasi: „O kam to reikia – nei žibuoklių, nei grybų nerasi, o namuos tiek darbo“, bet tas žydras dangus kalba garsiau, medžių pumpurų užuomazgos šnabžda stipriau ir viską palikusi traukiu prie ežero ar į pamiškę. Ir kiek sušlapusios kojos atrodo vieni niekai.

Ir sutiktam nepažįstamam žmogui kaip paslaptį pasakau, kad skleidžiasi lazdynų žirginiai, o kitas man ištaria, kad pietiniame kalvos šlaite jau pražydo žibuoklės... Tokios tad kovo mėnesio viliotinio paslaptys. O apie visus mus laukan išviliojusią dangaus žydrynę ir paprastai nutylime.

Benamės katės gydymas

Ne kartą skaičiau apie gydančią gyvūnų galią. Prieš dešimtį metų pati tuo įsitikinau. Beje, Pilaitėje. Išėjusi pasivaikščioti, užsukau nedidelę parduotuvę prie ežeriuko. Išeidama nepastebėjau prie jos stovų dviračiams ir nugriuvau. Nusibrozdinau kojas, delnus. Atsistojusi neišlaikau pusiausvyros, akyse temo. Atsirėmiau į sieną,

po to atsisėdau ant „koją pakišusių“ stovų. Akyse plaukė juodi ratilai, jutau tik skausmą ir nenusakomą silpnumą.

Prie manęs priėjo katė ir išrietusi nugarą ilgokai glaustėsi apie kojas. Pajutau, kad tamsumas iš akių dingsta, mažėja juodulių. Dingtelėjo: „Negi katė atėjo man padėti“. Kai skausmas atlėgo, jau tiesiau ranką ją paglostyti. Tačiau sustojau pagalvojusi, kad benamis gyvūnas gali nešioti įvairių ligų. Katė tarsi išsižeidusi, o gal pajutusi, kad atliko savo darbą, nubindzeno į šalį.

Ilgai atsiminiau rusvai juostuotą katės nugarą ir papurusią uodegą, kaip jos prisiglaudimai ramino, mažino skausmą. Jutau dėkingumą. Ačiūdie, greitai išsiruošiau su sviesto gabalėliu prie tos parduotuvės Gilužio gatvėje. Anksčiau ten buvo turgus, vėliau ji stovėjo tuščia, o dabar jau nemažą laiko tarpą tapo maldos namais. Greitai pamačiau ten savo geradarę. Padėjau jai savo dovaną ir, mintyse dėkodama už gydymą, su juo atsisveikinau. Per tuos 10 metų mintis, kad gyvūnai gali gydyti, tik tvirtėjo.

Rasa DYKINAITĖ

Vasario vizija

*Sterili žiema džiugina skaisčia ir seniai matyta saule.
Nušvitęs rytas skaičiuoja vaikučius,
išvydusius šiandien ir imančius seniai pasaulį.
Likimas į savo ilgą kasą pina kelius ir kryžkeles, rikiuoja
klaidžiausius labirintus atėjusiems tyriems
ir tikrina anksčiau atėjusiųjų pasirinkimų švarą.
Ledu basom keliauja DIEVAS
tarytum žavisi ,bet tyli
Regėdamas aistringąjį nuodėmingumą
Visus paliečia, nes besąlygiškai myli.*

*Aš ir vėl laikiu Tavęs iš namų
sugrįžtant į MŪSŲ mūšio lauką,
JOS ašarų lietus mus švelniai praus.
Aš ir vėl laikiu Tavęs, nors Jai ir stipriai skauda
Jos ašarų lietuj mes mokomės nubaust...*

*Ar verta aistrai leisti šėlti?
Ar reik karštai bučiuot ir švelniai kąsti?
Jeigu vėliau galva vis tiek nutildo mažą širdį
Ir gėdos jūroj ima skęsti.*

*Tu ir vėl Nori Manęs, sugrįždamas
Į Mūsų mūšio lauką,
Žinodamas, kad akys Jos ir vėl tyrai paklaus...
Tu ir vėl bandai pakeisti savo gražų veidą kauke.
O kam?
Gyvenimas ją su galva kartu nuraus.*

*Ar verta aistrai leisti šėlti?
Ar reik karštai bučiuot ir švelniai kąsti?
Jeigu vėliau, praradę galvas, sudaužę trečią širdį
Mes Meilės jūroj imam skęsti!*

Julija LAŠINSKAITĖ

Jos vardas buvo Jūra

jos vardas buvo Jūra

*nebyli mergaitė
ant supintų dumblių*

*hamako besisupanti
myluodama savo
liūdesį
nebyliai
kartodama
ašarų kelių ant
balkančio skruosto*

jos vardas buvo Jūra

Iškritusi iš obels

*šiandien devyniskart iškritau iš medžio,
o dešimtą – kartu su obuoliais nusiritau
nes kartais obuolys nuo obels labai toli rieda
šimtą tūkstančių pėdų
ir devynetą mylių*

kartais dviem amžinybėm toliau

*taip kaip šiandien aš
drauge su obuoliais
nusiritau*

Apie baleriną

*Batelis (kažkada buvo baltas) dusliai paliečia
pleišėjantį pilką linoleumą.
Pirštai įsitempia, grakšti kulkšnis švelniai virpteli ir
vėl kyla, sklendžia oru aplink, vėl leidžiasi...
Kaskart vienodai grakščiai.*

Ranka lyg gulbės sparnu glosto orą, rodos,

*prisiliečia prie kiekvienos dulkelės, spindinčios
prožektoriaus šviesoje.
Taip atsargiai, taip švelniai.
Iki pat pirštų galų grožis perbėga ja, prisiliečia prie
jautriai virpančių dulkelių ir pagaliau pasiekia mus.*

Mes virptelime. Gulbės sparnas glosto.

*Batelis (kažkada buvo baltas) dunksteli ant grindų.
Atpalaiduoti nuvargę pirštai nusvyra.
Skausmas persmelkia iki pat širdies.
Nebėra nei prožektoriaus, nei dulkelių. Nei mūsų.
Nebėra gulbės sparno.*

Nieko nėra blogiau už puolusį angelą

*nieko nėra blogiau už puolusį angelą
taria jis nusigrėždamas
šlapią rūbą ir tamsias akis*

*auga sparnai –
vienas baltas, o antras juodas
skleidžiasi plunksnos
lietaus ką tik laistytos
baltos gėlės
varvančiais lašais*

*nieko nėra blogiau už puolusį angelą
taria jis nuskriedamas
per balkono kraštą –
ne į Dangų*

*vienas sparnas baltas – antras juodas
rymo žolėje angelas nupuolęs
Dangus verkia tyliai
nieko nėra blogiau –
taria jis –
už puolusį angelą
nieko nėra blogiau*

Kai mačiau tave atbundant

*bežadis lyg aušra virš vandenyno
rymai*

*žuvėdros murzinos nuo kasdienybės
kampuos blakstienų nusileidžia
ir neklykia, bet tyliai švilpauja
lyg neturėtų rūpesčio nė vieno*

*apsnūdę vėjai sukasi plaukuos
bet nešvilpia, o tyliai šnabžda
prabudami nenoriai iš bekraščio miego*

*priglaustas brėkstančios aušros
bežadis lyg pramigęs vėjas
teberymai
o murzinos žuvėdros nuo bangų
pasislepia kampuos tavų blakstienų*

Oneta LUNSKAJA

Paguodos sodas

*Prastas namelis, –
Jame aš gimiau.*

*Pilkas rūbelis, –
Kas dieną nešiojau.
Ar ne todėl
Aš šiandien su tavim,
Nuo gimtųjų arimų
Nuvarytas artojai?!
Leisk, – pabučiuosiu
Tavąsias akis.
Leisk, – subrauksiu
Nuvargusius plaukus.
Leisk, – prisiglausiu
Arčiau ir arčiau,
Suplukus nuo laiko,
Iš ryto pavargus.
Būsim nors kartą
Tokie artimi.
Žvilgsniais valysim
Aptemdytus langus.
Sirpsim vėl sodais
Gimtą pakraštį.
Plyšim iš džiaugsmo
Bitutėm apleidę...*

Kyla puodų kainos

*Neliūdėkite, puodžiai!
Puodų kainos jau kyla.
Supilsite į juos
Bevarę debesų tylą.
Susikrausite turtus.
Pamaitinsite žmonių pulkus.
Visi sotūs ir džiaugsmingi bus.
Perdėtai atsakingi*

*Komandiruosis į žemę.
Vėjavaikiškai nerūpestingi
Dairysis į dangų.
Kiekvienas mėgins
Savo puodą panešti
Ir istorijos vingių
Amžinybėje užkasti.*

Aplandyti Dievo vardai

*Kaip pažiūrėsi, –
Taip ir bus.
Akmenys suneša
Mūsų metus.
Ką pasakysi, –
Taip ir bus.
Žodis meluoja,
Žodis teisus.
Ką pajausi, –
Taip ir bus.
Jausmo išmaudo
Kito jausmus.
Jausmas aptemdo
Mūsų džiaugsmus.
Jausmas aplando
Dievo vardus.*

Amžinoji rauda

*Oi graži šalis tu mana...
Mana...
Upėmis srauniom srūva
LIETUVA.*

*Sėdžiu aš su ja Baltame laive.
Ir teku teku
Vieškelių vaga.
Kur nuneši tu? Būki atvira.
Plaukti atskirai –
Prakeiktų dalia.
Oi graži graži tu šalis
Mana.
Plaukti su tavim –
Vyturių daina.
Nesustok – tekėk.
Negaliu aš būt
Be tavęs vis tiek.*

*Oi graži graži tu šalis
Mana.
Su tavim širdim
Amžiais surišta.*

*Plaksi, – plaksiu aš.
Mirsi, – mirsiu aš.
Oi graži graži
 MANO LIETUVA...*

Paguoda nuliūdusiam lietuviui

*Taip norėčiau tave apkabinti.
Prisitraukti arčiau prie širdies.
Ir širdim vėl tave pamatyti
Tą, kuris iš versmių nusities:
Žodžiais, meile ir židinio upėm –
Trokštamiausia poemos eile.
Į liepsnos kibirkštis įsisupęs
Sužaliuoki auksine daina.
Padainuosiu tave iš pat ryto.*

*Pasūpuosiu tave dūdele,
Kad dar kartą tave aš išvysčiau
Nuplasnojant Marga Gegele.*

Kantriems Piligrimo žingsniams

*Meilės nebūna perdaug.
Ir saulės nebūna perdaug.
Tyluma atrakina medžius, –
Leidžia sulai tekėti žemynais.
Nesvarbu, – sacharos išdžius,
Pamiršusios polaidžio rėtį.
Perkeliauja žiedai į medžius:
Išblyškusių dykumų rožių išsėti.
Sukrauna giesmę už paukščius
Nutolstantiems Piligrimo žingsniams...
Lenkiesi prie jų per ištįsusius susprogdintų
Dangoraižių šviesmečius.
Jų slenksčiai sukarmo žemę
Į atskirai vaitojančius dienovidinius.
Kiekvienam pasiuva
Kantraus tylėjimo vieškelius.
Kantrumą išmatuoja
Nedylančiais Piligrimo batais.*

*Iš atsidususios kosmoso platybės –
Atsibudusios sielos našta,
Įsirėžusi žemėje
Atgalios nesugrįžtančio
Piligrimo batų tvirtybe.*

Amžinomis lietuviškos piligrimystės temomis

*Graudžiai susivelia
Nukaršęs šešėlis į vakarus.*

*Ar mane dar prisimenat
Negimusį grojančiam rytui?
Mano stygos nukošia į žemę
Kilniai virusuotą kraują –
Užsnūdusio aristokrato sielą
Svaiginančius kvėpalus...
Išvalo marmantį bliuzą
Iki išbalintos sveikatos.
Baltas tarsi jazminas,
Perpuola mano šešėlis
Ant surūgusios namo pašlaitės, –
Ne ant amžinai orchidėjom žydinčios
Ir midijom užsirūstinusios
Viduržiemio giraitės.
Be graudulio atsistoja,
Per spengiantį gatvių neoną,
Draugaut subėgioja
Į sentimentaliais
Vartojimo lozungais
Nusikabinėjusius
Baltarusiškus vakarus:
Susižeria smulkius eurus,
Atlikusius nuo Atominės
Statymo Kaliningrade:
Mano šešėliui
Saulė užgroja
Burnojančio kėkšto lizde:
Pasilikite, broliai ir seserys čia!..
Tiktai čia!...
O aš sklėsiu boingais
Į tolimiausius Rytų ekvatorius.
Kuo toliau nuo savęs –
Vartaliojančio savąją esmę
Nupigintais Vakarų radiatoriais.*

*Sotus nuo tiesų.
Alkanas be troškimų.
Kas aš esu,
Be savęs ir be vyno?
Geda – išdaužęs gyvenimą žodžiais?
Justinas – nespėjęs pasimelsti už mus?
Vėl nutekėjo dangus
Pasvirusiais žvaigždynais, –
Suskaičiavo lig vieno
Metrais šmaikštus Savukynas.
Merginos. Merginos. Merginos...
Ar be jūsų laimingas
Bus mūsų Žemynoje
Blaivus vaikinai?*

*Ištarsi žodžius prie manęs
Pašvęstus riterystei –
Tai dieviškai žmogaus tarnystei.
Išsprūdęs paukštis iš galvos
Paleidžia šviežią meilės trėlę.
Šilkinę juostą sutemos
Aukštai balton naktin iškėlus
Atsigrėžė versmė širdy
Į mano skruosto jaukią pusę,
Ją pabučiuoki, jei gali?
Dar žemėje šaltoj dama pabūsiu
Savai didybei ir dėl tavęs
Beprotiškai puiki.*

*Ir dar viena graži diena
Praėjo...
Neliko mano šilto-šalto
Vėjo...
Likau viena džiaugsmu*

Širdy paskendus...
Skelbiu danguj Auksinio
Sodo šventę.

Sumedžiojęs raukšlę
Susuki į kampą.
Akmenį didžiausią
Užmeti ant jos.
Gal ir nekaliausė? –
Šernų neбайдysi,
Laiko pradžioje
Grožio nematysi.

Ar myli kas mane
Šituos namuos?..
Paklausčiau sienų ir grindų,
Jei jos kalbėt galėtų...
Pasėtų į gyvenimą
Nauja šviesa –
Aukštyn virš žemės
Tolių pakylėtų.
Pajusčiau sodrų laimės lietu.
Ant lubų debesim giedriu mane
Be rūpesčių dienos
Gyvenimas jaukus išlietu.

Nemoku aš kalbėti iš tribūnos.
Nemoku aš kalbėti sūkury.
Te mano žodžiai tavo sieloj tūno
Ir tveria goslų šilką tavo kūnui –
Žmogeliui pasiklydusiam nakty...
Pabūtų mano žodžiai tavo žvaigždės,

*Nutolusios nuo židinio brangaus.
Sušildo, bet nešaldo, tik paglosto
Giliais atodūisiais pakilusio
ŽMOGAUS.*

*Nupiešiu paukštį ant Dangaus.
Jam užsakysiu savo giesmę.
Giedoki ją balsu ŽMOGAUS –
Aš ją širdim liepsnojančiai paliesiu,
Patiesiu žodžiais nebyliais
Prie balto beržo kojų.
Nuklosiu jį gaiviais drugiais
Su prakaitu guvių artojų.
Išsėmsiu žvėrį iš tavęs –
Lankon bėgioti jį paleisiu.
Nereikalausi iš kitų sau
Išskirtinio žvėrio teisių.
Numetęs žvilgsnį nuo savęs
Keliu nauju patrauksi.
Nuves tas kelias prie tavęs.
Ar taip save nubausi?
Bausmė ganėtinai šviesi.
Austa krauju: žaliuoju vynu,
Taurė – išplaukusių rugių
Iš šviežio malonumo.*

Mūsų sielų gegužinė
(Skiriama J. Sharles)

*Ach, kaip skamba mūsų gegužinė!
Kaip beržų pavėsy po saldžios nakties.
Ar mane mylėsi niekad nepažinęs,*

*Nusipiešęs vėliavoj savos vilties
Einančią iš sapno į pasaulį savo,
Lankstančią asfaltą kelio pakrašty?!
Ach, kaip skamba mūsų sielų gegužinė.
Ji ne žemės žmogui, ji – Dangaus širdy!*

Neskęstanti danguj

*Pasaulis apkabino –
Pakėlė į dausas
Pripylė karšto vyno
Ir uždegė žvakes.
Atrodo, – laimė verda.
Neužgesins audra.
Kartoju tavo vardą:
Esi dar mylima.
Praeinanti virš smėlio.
Neskęstanti danguj.
Mieloji mano, žeme.
Esi tu man visur.*

Nutrūkusi šerkšno valanda

*Tarp meno gyvenau:
Tarp duženų ir lūkesčių.
Buvau, kuo visada buvau –
Išplaukusi iš rūpesčių.*

*Mažytė saulės valanda.
Nutrūkusi nuo šerkšno.
Tikroji laimės valanda:
Mastelis laimės karščio.*

„Suspēsiu būtī“, – vis tariāu.
Ir buvo mano rūpesčiai –
Ir saldūs, ir šalti:
Dangaus žydrieji lūkesčiai.

Miškai mane augino ir pavertė sakais
(Giesmininkui Justinui Marcinkevičiui)

Kiek buvo džiaugsmo
Man žadėta, –
Atidaviau jį už kitus.
Keliauti tiesiai buvo liepta
Ir laukti kol keliai pradžius.
Vis lijo, biro sniegas
Ant vieškelių slidžių.
Sugrižo Mūsų dievas,
Palikęs be vilčių.
Kiek skausmo buvo man žadėta, –
Pakėliau su kaupu.
Diena būties raiste įstrigo, –
Nerausiu iš peties.
Kas lemta būti, – atsitiko.
Nebūta praeities.

Keliauja mano vėjai.
Pasiperša audrom.
Buvau, esu atėjęs
Ant žemės ateities.
Lenkiu aš žilą galvą...
Ją uždengiu pūkais.
Miškai mane augino
Ir pavertė sakais.

Irena MACULEVIČ

Я никогда не одинока, знаю

*Я никогда не одинока, знаю,
Что Ты мне больше друг, чем я себе.
Свой путь земной Тебе я посвящаю –
Ты солнце, Ты звезда в моей судьбе.*

*Тебя люблю всем сердцем и душою,
Все свои дни Тебе я посвящаю,
Быть не позволю холодной, равнодушной.
Во всем любовь дай видеть мне Твою.*

*Я навсегда, мой Бог, буду с Тобою.
Ты самый лучший друг для всех в беде.
Свой путь земной Тебе я посвящаю.
Ты солнце, Ты звезда в моей судьбе!*

Память

*Покроется небо пылинками звезд
И выгнутся ветки упруго,
Тебя мы услышим за тысячу верст.
Мы эхо, мы эхо, мы
Долгое эхо друг друга.*

*И нам до тебя, где бы не были мы,
Дотронуться сердцем нетрудно.
Твоя нас любовь за собой позвала.
Мы нежность, мы нежность, мы
Тихая нежность друг другаюю.*

*И даже в момент наступающей тьмы.
За гранью смертельного круга
Мы знаем, с тобой не расстанемся мы.
Мы память, мы память, мы
Светлая память друг друга.*

Мадонна

*Мне однажды стало грустно.
В храм пошел я и увидел:
На иконе Дева плачет
Будто кто ее обидел.*

Припев:

*Дева Мария,
Я перед тобою.
Дева Мария,
Где же Ты любовь моя?*

*И, чудо, что я вижу,
Улыбнулась мне Мадонна.
На лице ее прекрасном,
Исчезли слезы и печали.*

*И, о чудо, что я вижу,
Руку нежно протянула
И сказала мне Мадонна:
Я любовь твоя отныне.*

Припев:

*Дева Мария,
Я перед тобою.
Дева Мария,
Где же Ты любовь моя?*

Ушедшему

*В суматохе дней неумолимой
Ты мне очень помогаешь жить,
Ты крадешь у боли нестерпимой,
Не даешь устать мне и забыть.
Ты сильнее, ты к Божьей сути ближе,
И твои огромные глаза
Каждый день в своей молитве вижу –
Нас не разделяют небеса.*

Danutė MAKUŠKIENĖ

Skiriu mokytojoms

*Tau plaukuose sidabras sužibėjo,
Mielam veide raukšlėlė ne viena,
Bet Tu tokia miela sava,
Pirmoji mūsų mokytoja.*

*Tu įvedei į pasaulį plauką,
Išmokei pirmą raidę parašyt.
Ar galima užmiršti Tavo veidą brangų? –
Jis kaip vaikystė liks mus atminty.*

*Tau suteikėm nemažai skausmo –
Atsiprašyt gal dar ne per vėlu.
Uždegsim Tau mes atminties žvakutę
Ir nepamiršim Tavo mes gerų akių.*

Laukimas

*Vos rudeniui atėjus,
Pavasario jau laukiu,*

*Sugrižtančių paukščių giesmių,
Žydinčių alyvų kvapo,
Lakštingalos giesmių skambiu.*

*O žiema, kai pusnys už lango,
Sapnuojasi obelys baltos
Ir baltas jų žiedų lietus.
Tik viltį, tikėjimą suteikia
Velykų laukimas džiuigus.*

Mindaugas PELECKIS

Skiriu Mokytojams Išėjusiems (2006-ieji)

Artėja Vėlinės... Bet neskaitysiu aš Mickevičiaus, ir apie Katiliškį neskaitysiu... Noriu pašvęsti šias mintis visiems, kurie išėjo, kaip mėgstama sakyti, per anksti. Tebūnie šie apmąstymai – reminiscencijos po Juodąją saule, nežinia kada ir iš kur išlendančia iš po šviesiaplaukių debesų ir savo spinduliu perskrodžiančia dar vieną širdį, gyvybės pilną.

*Niekada nemėgau laidotuvių, bet visada mėgau kapines.
Rudeninis pasivaikščiojimas tarp antkapių, užžėlusiu
nesuprantamais žolynais, krentant lapams... Ir paaugliška
romantiška, ir kraupiai bejėgiška... Jų jau nebeprikelsi...*

*Šiais metais išėjo daug žmonių, kurių pasigiesiu. Neieškosiu
statistikos, amžinatilsį pačiam Anapilio statistikos
departamentui, tegul išeina atostogų. Bet Lietuvai, kaip ir
pasauliui, šie metai buvo tikri Mirties metai. „Naujas
amžius ateina, tik be žmonijos“, rašo internete L.S.N.
Nežinau, kas yra L.S.N., nemanau, kad jis kalbėjo apie new
age, t.y. vadinamąjį naująjį amžių, kai visi, pasak
pseudoraganų ir būrėjų, gyvensim puikiai „kak pri*

komunizme“ (rus. „kaip prie komunizmo“), manau, tai – apokaliptinė nuojauta.

Apokalipsė – dabar. Tai mums norėjo pasakyti režisierius Francis Fordas Coppola dar 1979-aisiais filme apie Vietnamą. Tai norisi pasakyti ir dabar, nes karas tebevyksta, tik įgauna vis absurdiškesnes formas. Nekalbėsiu už visą pasaulį. Lietuva mane domina labiausiai. Ne, ne ta prasme, kad siūlau užsidaryti savo mažoje šalelėje ir niekur neiti, į nieką neintegruotis. Bendradarbiavimas yra geras dalykas, tai suprato dar Kristus, kuriam be apaštalų vienam būtų buvę sunku nuveikti tai, ką nuveikė.

Lietuvos apokalipsė – dabar. Tai sakau aš, paprastas mūsų šalies pilietis, 2006-aisiais metais, prieš Vėlines, praėjus 16 Nepriklausomybės metų. Deja, net ši svaigu, šventą žodį rašyti didžiąja raide baisu. Ar mes tikrai nepriklausomi? Ar nebuvo mūsų Atgimimo ritualai sugriauti negrižtamai?

Mitologijos tyrinėtojas atsakytų tik optimistiškai – žinoma, ne. Ritualai kartojasi. Storų piniginių valdovai, valdantys Lietuvą, nugaiš savo šuniška mirtimi. Juodoji saulė išeis kuriam laikui, ne, mes susitelksim ir ją palaidosim po pūvančiais lapais.

Vieninteliam Lietuvos Šamanui – šuniška mirtis „angelų sargų“ bagažinėje. Pirmajam radijo bangų skleidėjui – mirtinas plieno bangos kirtis.

Juodoji saulė, pritemdanti mūsų regėjimą, leidžiasi. Tamsiausia – prieš aušrą. Aš tuo tikiu.

Todėl ir vaikštau po kapines, nors nekenčiu laidotuvių. Iš mūsų mirties – absurdiškos, nužmogintos, nupigintos – atsiras naujasis amžius, be žmonijos. Bet viliuosi, kad su

žmonėmis. Mano viltis – lengva kaip voratinklis, užkliuvęs už aptrupėjusios nuotraukos, apverktos, išglostytos, nukryžiuotos ant sunkaus antkapio akmens.

Neaiškaus žanro tekstas apie

Buvo nei labas rytas, nei labas vakaras. Nesupratau laiko tėkmės ir jo stabdžių. Apie erdvę ne ką daugiau tegalėjau pasakyti. Lyg sėdėjau, o gal kybojau beorėje erdvėje, kartais atrodė, – skraidžiau.

Į galvą lindo visokios keistos mintys. Kaip dabar suprantu, belaikės, beerdvės. Spalvos, tiesa, egzistavo. Sakau, egzistavo, nes jų nemačiau. Jaučiau kažkuriuo jutimu. Žalia – kairė ranka, raudona – dešinė. Mėlynas buvo mano korpusas. Geltonos kojos. Žali viduriai. Akys švietė juodžiu. Kaip visa tai vyko? Sunku apibūdinti. Nes nežinojau, kaip galėjo nevykti. Jutau ritmą. Kilnojosi krūtinė, mano krūtinė sunkiai kilnojosi. kažkas dainavo – taip, girdėjau – na, na, na, na..

Tada viskas nutilo. Beveik. Kodėl, kilo klausimas. Jei jau kažkas vyksta, turiu žinoti, kodėl. Atsakymo negavau. Nežinau, kiek laiko negavau. Tiesiog paskui atsakymas išniro. Netgi nepasakyčiau, kad išniro, jis visą laik tūnojo greta.

Vakarai parduos tave už 99 centus.

Vakarai nupirks tave už 99 centus.

Vakarai pamylės (nepabijokim to žodžio) tave už 99 centus.

Vakarai apspjaus tave už 99 centus.

Vakarai... Kas gi tie vakarai, įtemptai galvojau. Ir kas tie keisti 99 centai. Ką visa tai žymi.

Katinas kaip kulka išskriejo iš virtuvės. O, atsirado erdvės pojūtis.

Rytoj anksti keltis... Kad jį kur, prakeiktą laiką.

Spalvos nunyko. Pilkai gelsva...

Kažkas dainavo. You fucking people make me sick.

*A, taip, tai Swans.
Atrodo, atsigavau.
Nežiūrėkit taip į mane. Patraukite savo ryškus šviesas.
Ką? Ar aš jus myliu?
Nesuprantu klausimo.*

Simpatija

*Simpatija Devėliui. Malonu susipažint, sukos, tikiuos,
atspėsite mano vardą?*

*Viena paslaptینگiausių „Riedančiųjų akmenų“ dainų. Apie
ką jie dainavo? Ar tikrai apie kažkokį mistinį velnią?*

*Mano versija: apie šį gyvenimą, vakarų pasaulį. Puvėką
gražiamo saldainės popierėlyje.*

*Toks juk tas šiuolaikinis vakarų pasaulis, civilizacija ant
visiško kracho ribos.*

*Jei jau šios civilizacijos centras visiškai dezorientuotas, ko
norėti iš pakraščių? O gal kaip tik – atgimimo?*

*Taigi, bet kuriuo atveju, turime įdomią situaciją. Simpatiją
šio pasaulio viešpačiui ir maldas Dievui. Rokenrolas ir
spiričiuelis. Gitara man gražiau. Aš velnias? Ne velnio.
Taigi. Simpatija.*

Kamenka

A.U.

*Rašyti apie Mokytoją, kurio nė plunksnelės nevertas esu,
sunkus darbas. Jis buvo Simurgas, daugiapaukštis, o aš tik
žvirbleliokas.*

*Paskutinį kartą su juo matėmės, ir klausėme „Kamenką“.
Sibiro šamanų daina – tiksliau, šiuolaikinė jos*

interpretacija. Mokytojas sakė, jog mėgsta kuo gyvesnę muziką – jame išties buvo tiek gyvybės, kad nesuprantu, kur tilpo jo mirtis.

Bet ji atėjo. Ne Kamenka. Mirtis. Pjovė.

Jis jau savame Rojuje, o aš dar savąjį turiu užsitarnauti.

Ir žinau, kad Mirties nėra.

Yra Kamenka.

Kai kurie žmonės, tai yra mes, turime pabėgti nuo vakarų civilizacijos į nežinią. Nesakau gi, į nebūtį. Mokytojo garbei vadinu tą nežinią Kamenka. Juk nežinioje buvau ir tada, kai Jis mirė.

Anksčiau galvodavau, ar ko verta guru joga, argi gali Mokytojo ir mokinio santykiai būti tolimi ir tuo pačiu vidumi savo labai artimi. Gali.

Mirtis. Suartina. Nesakykit, kad išskiria.

Pasaulis yra didelis cirkas. „Kai aš mokiausi kulinariniame technikumė“, – šviesus prisiminimas iš vaikystės, Arkadijus Raikinas.

Aš ne aš. Kamenka.

Kas aš?

Nuo 1758 metų mane vadina ne bet kaip, FELIS SILVESTRIS CATUS.

Tutmozis III mane vadino ne bet kaip, o Nedžem, Meilute. Jis manė, kad į mane įsikūnijusi Bast, Liepsnos Deivė, Ra Akis.

Herodotas, prieš maždaug 2450 metų aplankęs Bast šventyklą Bubastyje, buvo apstulbęs: „Nė viena Egipto

*šventykla taip nepamalonino mano akių“. Po daugelio metų
jos griuvėsiai atsivėrė – smalsūs archeologai rado daugiau
kaip 300 000 mano gentainių mumijų.*

Aš išgelbėjau Pranašą M. nuo gyvatės įkandimo.

*...Vikingai mane laikė šventa – Frėjos, meilės, karo deivės,
įsikūnijimu.*

Kas aš?

Antanas SVIDERSKAS

(Skiriama Dienos centro „Diemedis“
vadovės Irenos mamytei):

I.

*Aš tau laimę nešu,
Puokštę lauko gėlių,
Tyrą lašelį rasos,
Padovanotą aušros.*

II.

*Šiandieną dovanoju tau visas gėles,
Miškų ošimą, laisvą vėją,
Rasos lašelį, Baltijos gelmes,
Ir mažą gintarėlį,
Padėtą ant šios lininės servetėlės.*

III.

*Aš nenoriu liūdnuų dainų,
Aš ir ilgesio daugiau nenoriu.
Aš tik noriu šiltų namų,
Ir Irenos laimingos noriu.*

*Aš nenoriu beribės laimės,
Man užteks trupinėlio dangaus.
Aš tik noriu gyventi be baimės,
Aš tik noriu artumo brangaus...*

IV.

*Tegul liepsnoja tavo laužas,
Tegul kančių ir rūpesčių nežino.
Širdis tava, švari ir išdidi.
Tegul ugnis liepsnoja
Ir sušildo sugrūbusias rankas ir širdį.
Tegul ji dega!
Įsileiskim ją!*

V.

*Lai šviečia tau taką
Saulutė ilgai,
Lai puošia tau širdį
Dorybės žiedai...*

Jonas ŠARLAUSKAS

Sugriuvęs tiltas

*Šaltos abejingos lytys –
Meilės šukės
Plaukia Gyvenimo sraunia
Upe...
O, kaip norėčiau jas pavyti,
Ir vienon vieton sulipdyti,
Kad vėl galėčiau bėgti
Pas tave,
Kitan krantan,
Per lūžtantį po kojom
Karštą ledą –
Krištolinį Tiltą
Tarp dviejų
Širdžių...*

Iš ciklo „Taurės“:

I. Taurė ir mėlynasis banginis

Bekraščio ankstyvos vasaros saulės nutvieksto vandenyno platybėse iškilęs titaniško dydžio baltai spindintis aisbergas. Ant jo aptirpusio krašto apačioje stovi didžiulė ledinė taurė, o nuo ledyno viršaus į ją krenta tirpstančio ledyno vandens krioklys. Taurė perpildyta ir veržli srovė su miriadais purslų liejasi per kraštus gaivia srove tiesiog į vandenyną. Aplink šį didžiulį ledo kalną lėtai suka ratus mėlynasis banginis. Jis kartais sukrykščia ir išpurškia galingą vandens fontaną, kai plaukiant pro milžinišką taurę vėsus ledyno krioklys užlieja ir jo kūną. Saulės nutviekstas vandenynas ramus ir nė viena bangelė nesuvirpina jos auksu užlieto paviršiaus.

II. Dvi taurės: sidabrinė ir auksinė

Pamažu brėško trumpiausios vasaros nakties rytas. Virš plačios miškais apaugusios upės lėtai sukosi besisklaidantys rūko sūkuriai, kurie priminė vienos valso ritmu besisukančias poras. Pro rūko properšą upės viduryje pamačiau išnyrant mažą dailų balto medžio plaustelį. Ant jo gulėjo ką tik nupintas apvalus lauko gėlių vainikas, o jo viduryje stovėjo šalia viena kitos dvi rasotos taurės – sidabrinė ir auksinė. Besisupdamos ant bangų jos švelniai tilindžiavo viena į kitą ir švarus varpelį primenantis garsas sklido toli toli ir rodės taip ir neš susiglaudusias taures be galo, į amžinybę, o jų veidrodiniame paviršiuje vis keisis ir keisis praplaukiančių krantų atvaizdai.

III. Mergina ir trys taurės

Vakarėjo ir jautėsi kaip į mišką palengva atsėlina prieblanda. Dar tebešvietė besileidžianti raudona saulė, nors kitoje miško pusėje, virš medžių viršūnių jau patekėjo Mėnulio pilnatis. Plačioje miško laukymėje glaudėsi vieniša sodyba, kurios centre stovėjo apsamanojusi medinė trobelė su trim nedideliais langais. Per kairįjį trobelės langą matėsi nuo miško per žolę atbrendančios subrendusios nuogos moters siluetas. Vienoje jos pusėje blėstančios Saulės spinduliai tarsi droviai rausvai nudažė blyšką, įdegimo nemačiusi kaimietės kūną, o kitoje silueto pusėje sidabriniai Mėnulio atšvaitai atvėrė vykstančią baisią transformaciją: moters oda sparčiai dengėsi pilkšvu kailiu, o toje chimeriškos galvos pusėje jau styrojo juosvi šeriai. Žvėriška grimasa ir laukinės galios pojūtis jau užplūdo tą Pilnaties mėnesienos palytėtą jos galvos dalį ir kaipmat rengėsi pasiglemžti ir visą likusį kūną...

Per dešinįjį trobelės langą matėsi grakščios medinės sūpuoklės. Jose smagiai sūpavosi šešerių metų mergaitė. Vėjyje plaikstėsi trys jos kasytės, supintos su spalvotais kaspinais. Kai mergaitė sūpuoklėse kildavo aukštyn, jos veidą nutvieksdavo šypsena, o kai leidosi žemyn, veidas paniurdavo, skruostais imdavo riedėti ašaros.

Per trečią, vidurinį, langą matėsi keli pilkšvai balti debesėliai, kaip avinėliai besiganantys tarp Saulės ir Mėnulio, o kažkur visai netoli, virš medžių, šnarėjo lietus ir tarsi gyva pleveno sodri vaivorykštė. Vienas jos galas driekėsi visai netoli Mėnulio disko, o kitas nubrėžęs lanką per pusę dangaus plevendamas rėmėsi į vidurinį trobelės langą ir sruveno vidun. Spalvotos čiurkšlės, įveikusios stiklą, krito žemyn, ištikšdamos į medines grindis ir vaivorykštiniai purlai padengė visą trobelės vidų. Trobelės viduryje stovėjo senas, patamsėjęs nuo laiko, kaimiškas stalas. Jauna

mergina palaidais gelsvais plaukais ir žvilgančia jūros bangos spalvos suknele sėdėjo prie stalo. Jos gražų veidą nutvieskė palaima, lūpos sustingo pravertos iš nuostabos, o išsiplėtusių akių vyzdžiuose juodavo begalinė gelmė... Mergina pasilenkusi trumpam prigludo kairiaja krūtinės puse prie stalo ir suknelės petnešėlė nuslinko atidengdama nuogą petį. Jos širdis smarkiai plakė, o kaktą išpylė smulkūs prakaito lašeliai.

Viduryje stalo, sustatytos trikampių, stovėjo trys bronzinės taurės. Jos buvo sklidinios iki viršaus ir jose raibuliavo šaltas gaivus šaltinio vanduo. Senas iškleręs stolas nuo merginos širdies plakimo vos krustelėdavo ir tuo pačiu momentu iš visų trijų taurių pašokdavo trys mažos auksinės žuvelės. Kiekviena iš jų plekštelėdavo krisdama su purslais į kaimyninę taurę ir taip jos keliavo Saulės judėjimo kryptimi, sukurdamos nepaprastai dinamišką, stebuklingą reginį. Ir retsykais merginai rodėsi, kad auksinės žuvytės pakibdavo nejudėdamos ore virš taurių. Laikas sustodavo, o erdvė subyrėdavo kvadratėliais ir mažyčiais rombais, kaip netikėtai sudužusi sustingusi mozaika.

Netikėtai už lango šaižiai riktėlėjo išgąsdintas kėkštas. Mergina atsitiesė nuo stalo ir stebuklinga vizija išnyko. Stalo viduryje stovėjo trys patamsėjęsios bronzinės taurės, sklidinios gaivaus vandens ir jo paviršiuje žaižaravo tik keli vakaro Saulės zuikučiai.

IV. Admirolas ir keturios taurės

Žalsvai žydroje atogrąžų salos lagūnoje išmetusi inkarą stovėjo grakšti keturstiebė jachta nuleistomis burėmis. Pagrindinėje kajutėje laivo centre prie plataus keturkampio stalo, nukloto jūrų žemėlapiais palinkęs žilas vyriškis

admirolo uniforma atsidėjęs kažką braižė. Ant stalo, jo pakraščiuose stovėjo trys pilnos taurės. Jos buvo išdėstytos pagal pasaulio šalis – rytų, šiaurės ir vakarų ir gėrimo paviršius jose tik retsykiais virptelėdavo, kai jachtą lengvai užkabindavo atklydęs pietų brizas.

Tik keletas daiktų ant kajutės pakraščiuose stovinčių spintelių – Budos skulptūrėlė iš Indijos, didelio upės vėžio iškamša, jūrų kriauklės ir keli laivų modeliai bylojo apie įvykiais turtingą ir intensyvią vyriškio gyvenimą.

Į kajutės duris tyliai pabeldė. Įėjęs berniukas – junga ištiesė padėklą ir admirolas mechaniškai paėmė ketvirtąjį taure, galvos linktelėjimu padėkojo ir pastatė ją pietų pusėje. Jis tuoj pat apie ją ir pamiršo, nes buvo taip azartiškai įsitraukęs į eilinės jūrų laivyno operacijos planavimą ir schemų pašymą jūrlapiuose. Jau eilę metų šis garbaus amžiaus vyras leido laiką šioje dievo užmirštos salos prieklaukoje ir seniai jau jo nebedomino, kas vyksta toli, likusiame pasaulyje.

Juk jis pats pasirinko tokį ramų ir lėtą egzistencijos būdą; čia saloje jam nieko netrūko, niekas jo netrukdė, ir tik keliskart per metus jis priimdavo trumpam paviešėti vieną ar kitą savo seną draugą, kurie atplukdydavo jam papildyti kuklias maisto ir gėrimų atsargas.

Admirolas jau nieko nebenorėjo keisti savo nusistovėjusioje kasdienybėje. Jis jautė tikrą palaimą, kai kas rytą ir vakarą patogiai atsilošęs ant denio krėsle atsipalaidavęs stebėdavo jūros pakraščius ar vos vėjo kedenamą salos gamtovaizdį pakrantėje, o likusią dienos dalį braižydavo jūrlapiuose schemas, gvildendamas jau buvusias ar įsivaizduojamas jūrų operacijas.

O keturios užmirštos taurės stovėjo ant stalo tarsi bylojo, kad taip buvo ir taip bus visada ... diena iš dienos, diena iš dienos.

Lida TAMULEVIČIENĖ

*Ateini pas mane neprašytas, nelauktas,
nežinau apie ką tau kalbėti.
Ateini pas mane nekviestas, nešauktas,
kokių vaišių ant stalo padėti?*

*Baltą staltiesę ant stalo tiesiu,
pilsiu ilgesio pilną stiklinę.
Kasdieninių minčių duonos rieksiu,
ant jos tepsiu svajonę šilkinę.*

*Tu ant stalo žodžius padėsi.
Tuos žodžius prie savęs glausiu.
Kiek paimsi nuo stalo, tiek ir turėsi.
Dviese žiūrime į saulę blausią.*

Saulėlydžiai

*Saulėlydžiai būdavo tokie gražūs ir graudūs,
tokie trumpi ir laikini.
O saulė kaip merga įraudus
debesyse, kurie švelnumo apimti.*

*Kur keliai mane benuvestu,
kiek saulėlydžių matysiu dar.
Tiktai tėviškėj šitokią grožį rasti.
Mano tėviškėj,
kurios nebėr dabar...*

Miražas

*Rugpjūčio žvaigždės taip aukštai,
Kad norisi rieškučiom senti.
Mojuoja lapais pakelėj klevai,
Gera į šalia einantį remtis.*

*Gera po pievą braidyti basiems.
Rasa myluoja pėdas.
Keistą artumą jauti visiems,
Kuriems po lietu lakstyti ne gėda.*

*Kai eglių viršūnes pasiekia aušra,
Ji mudviejų, – niekieno kito.
Kaip šitas dangus, kaip delčia
Sudykla mirażas iki sekančio ryto.*

*Kas mano širdgėlą sutvarstys,
kas sielos randus užadys,
kas ilgesio gijas išvarstys,
laukčiausią žodį pasakys?
Tik laikas širdgėlą sutvarstys,
o ilgesį padengs dulke.
Man likusias dienas ant smilgos varstys
ir kaip karolius išbarstys.
Deja...*

*Sakyki, mama, kaip tenai, anapus?
Ar šnara medžiai taip, kaip čia nuo seno,
ar čiulba paukščiai, taip kaip šiapus,
Ar girdi maldą mano?
Ką veikia vėlės dievo soduos,
ar jos kaip vaidilutės baltos?
Ar reikia joms tenai paguodos?
Ar nuskaitytos nuodėmės dar žemėje liga išskalbtos?*

*Sugrįžk bent paukšteliu prieš Vėlines prie lango.
Į sapną ženk bent kartą į metus.*

*Viliuos ištiesi, mama, ranką
man beveriant Anapusės vartus.*

Dalia TARAILIENĖ

Sausio 13-oji

*Tą naktį šaltą ir žvaigždėtą,
Tą naktį – skambančių dainų,
Tu, Lietuva, buvai padėta
Ant laisvės aukuro kerčių.*

*Pirmiausiai Tavo kūną draskė
Begėdiški pikti balsai.
Paskui, išrengę miesto aikštėj,
Įkibo purvini nagai.*

*Patrankos šūvis, dreba žemė,
O antras šūvis – balsų „Lie-tu-va.“
Nors tankų vikšrai traiškė, ardė,
Bet Tu stovėjai ten viena greta:*

*Ir mažas vaikas, ir senelis,
Ir moteris, visai jauna...
Mums buvo tiktai vienas kelias,
Išlikt tvirtiems, kaip visada.*

*Ir kai, tartum, negyvą kūną,
Jau bandė mest šalin žiauri ranka,
Tau su atodūsiu išsprūdo:
– Aš dar gyva. Aš – Lietuva!*

Skiriama poetui Justinui Marcinkevičiui

Kai dangumi nuskrido juodas Negandos paukštis,
nuo jo sparnų lyg plunksnos nubyrėjo žodžiai, kurie
giliai širdin įstrigo. Juos ir Jums išsakau:

*Ačiū, Didis Žmogau,
Už pravertą langą,
Pro kurį įspindo vilties Saulė
Ir įsiveržė gaivus laisvės oras.*

*Ačiū, Didysis Šaukly,
Už pasakytą žodį,
Už prikeltą iš užmaršties dainą,
Už teisingą pareigos suvokimą.*

*Ačiū, Didysis Guodėjau,
Už Tavo ramų balsą,
Už tiesos žvilgsnį,
Už glėbį, į kurį priėmė visus.*

*Ačiū, Didis Lietuvi,
Už išartą gimtinės vagą,
Už pražydusių genties obelį,
Už galulaukių saulėtekis ir saulėlydžius.
Ačiū – už kuklumą, kantrumą,
Ačiū – už supratingumą,
Ačiū – už tylą ir ramybę,
Ačiū – už atvertą sielą.*

*O dabar – Tautos Dainiau,
tariu Tau – ATLEISK!
Už išdavystę, už pažeminimą,
Už veidmainystę ir nemeilę,
Už akmenį – vietoj duonos,*

*Už spjūvį – vietoj šypsenos.
ATLEISK !
Nors manau,
Tu savo kilnumu tai jau padarei...*

Iš ciklo: „**Rasos žydėjimas**“:

I.
*Kaip gražiai ryte rasa pražydo.
Saulė atskleidė kiekvieną krikščionį žiedą.
O nakties juoda gėlė nuvyto,
Dar tikėjusi, kad tik dėl jos paukšteliai gieda...*

*Rankomis nuglosčiau tą rasotą žolę,
Po delnais jaučiau vėsumą gaivų.
Ir visai kitaip mačiau aš šį rytą,
Ir visai praėjusios nakties nebuvo gaila.*

*Susivėriau žibančius rasų karolius
Ant plonos savų svajonių gijos.
Ir patraukia takeliu namolio,
Nors voratinkliai aplinkui vijos...*

*Pamaniau, kad rasos žiedą parsinešus
Ir atsargiai ant palangės pasidėjus,
Man kaskart kartosis ryto žaros
Ir skambės lakštingalų žavingos trelės.*

*Bet rasa žydėti gali tiktai pievoj,
Žiba ji tik saulės nubučiuota.
Mano rankose ji paprastai – ištirpo,
Ir voratinkliu pavirto mano svajų juosta...*

II.

*Bet šįsyk aš savęs neapgavau,
Žiedais gražiausiai paryčiais rasa pražydo.
Sapnų klajonėse vaivorykšteėjau
Lengva, lengva, tartum miglotas šydas.*

III.

*Tu nepatikėjai ir nieks nepatikės,
Kad mano sode rasos auga,
Kad saulės išbučiuotos jos rytais
Manojų sielų atilsį atranda.*

IV.

*Ryte radau išmintą sodo brydę
Ir sutryptą rasų darželį.
Čia ganėsi kaimyno ožkos, avys
Ir surupšnojo mano krištolo varpelį...*

V.

*Ant paprastos žolės rasos žiedai pražydo,
O viksva krištolo karolius susivėrė.
Pasidabinsiu jais, sakau, prieš rytą,
Ir tapsiu laume, kaip motulės pasakėlėj...*

VI.

*Žemė kėlė žolę, žolė kėlė rasą,
O rasa pražydo, stebuklingu žiedu.
Žiedu nematytu širdį atgaivino,
Į akis manąsias spindulį įliejo.
Ir žemelė mano varsomis nušvito,
Kai iš ryto pievos rasomis pražydo.*

Alina URSACHE

Плененная тобою

*Я, плененная тобою,
Окунулась в злую грусть,
Опечалена тоскою,
Живу в каменном бреду.*

*Не смеюсь и не мечтаю,
Погрузилась в пустоту;
Чего ждать – совсем не знаю,
Ты – непонятный мой друг.*

*Я бы как хотела, милый,
В счастье хоть на миг поверить,
Только я одна не в силах
Строить новую надежду.*

Снова

*Снова нету сил,
Снова снег за окном;
Я не нашла весны,
Я потеряла миллионы слов.*

*Снова в этот вечер
Оживают забытые лица;
Время погасило свечи,
Мир куда-то мчится, стремится...*

*Снова на столе
Крошки страстных роз,
Снова в пустых конвертах
Очертания слов...*

*Снова ждущу тепла,
Собирая осколки сердца;
Снова сгораю дотла,
Разбитая прошлого мезтью...*

*Снова нету слез,
Грустный холод за окном;
Снова боль среди строк –
Я потеряла все...*

Иди

*Полет птиц. В теплое прошлое.
Последний караван. Родившийся в детстве.
Пустое небо. Боязнь чего-то.
Будущего. Ночью Или рассвета.*

*Привидение лета. Прощанье. Наверно навсегда.
Ворота Тройи. Открыты. Для осени. Не для
тебя.
Одиночество с воронами. Покорившаяся ужасу
ночь.
Они победили. Пора подняться и идти вперед.*

*Пойдем. Это новая жизнь. Нам осень ее
строит.
Молодые воины. В поисках любви и цели.
Иди. Борись. Ты уже не птица. Ты один на
дороге.
Не бойся ночи. Последняя осень. Только твоя.
Будь с нею.*

По воде

*Только плыть и ничего не видеть
В вечер темный, в тишину лесную –
Расплескаться и погибнуть,
Мне не страшно – мне лишь грустно.*

*Просто просто утонуть –
Плавают лишь облака,
Дождь... Его так хочется вдохнуть
Слез ведь нету... Лишь печаль.*

*И развеет ветер раны,
Лишь забыть – но можно ли?
И вперед, вперед с волнами –
Далеко ли? Надо жить...*

Не губи

*Не делай мне больно –
Иссякаю я кровью,
Алмазной слезою,
Печально просторной.*

*Не губи меня словом,
Безвозвратным уходом,
Струйкой гари холодной,
Запыленным восходом.*

*Не рань мое сердце –
Я уже неживая;
Ты прости мне за пепел –
Свою душу сожгла я.*

Прости

*Ты меня прости
За соленые слезы,
Что текут по лицу
Сквозь печальные грезы.*

*Ты меня прости
За неверную ложь,
За осколки любви,
За увядшие розы.*

*Ты меня прости
За мое паденье,
За мой ветреный стих,
За ушедшее лето.*

*Ты меня прости
За мой скрытый страх,
За мечту без любви,
За ненайденный рай.*

*Ты меня прости
За бесс
ильное слово, –
Больше нету сил
Падать в эту пропасть.*

Algirdas VASERIS

Alkvietės akmens prašymai

*Žmogau!
Pelenų slėpiniais kviečiu;
Atnašauto krauju šaukiu;*

*Paskrudinto kvapų kvapais vilioju;
Iš padūmavusių tolių gundau –
Priartėki...*

*Atodūsius protėvių, slapčiausias viltis,
Maldas bei ašaras maloningai gražinsiu,
Ir kantrų vaidilučių žiūrėjimą
Į vis dar tebesantį dangų...
Kiek šimtmečių visa tai saugau.*

*Nereikia tau? Nėra, nebus gaila?
Kad nors suprasčiau,
Ką geresnio turi
Prasmingam savo buvimui.*

Muziejaus senbuvių kasdienybė

*Žiūrėkite, kaip paspirtukas
Prie mūsų prijunko.
Man, brikeliui,
Šitiek pasaulio mačiusiam,
Keista. Ir kaista seniai teptos
Ratų ašys: prijunko lyg būtų kviestas,
O ne priklydęs.
Netrukus kėsintis ims
Ir į amžinatvę, kuri tiktai mums,
Muziejaus senbuviams, priklauso.
Vykite jį lauk, fajetone dengtas.
Tavasis gaubtas juk
Garbiam keleiviui skirtas,
Ne vaikigaliui kokiam
Prasčiokų linksmybėse.
Lineika dvikinke, ko tyli,
Kai šitas iš piemenų kamaros*

*Po greitaeigiais tavo ratais painiojasi?
Sutinku: tegu vienas sau šąla
Ant priegrindo arba prieklėtyje –
Šitiek gal užsitarnavo.
Ne nuodėmė būtų
Nugrūdus jį ubladėn,
Taigi, kad vėdarų kepyklon,
Težino sutrius savo vietą.*

Nežinios graudulys

*Velioniui malonę darau
Paskutinę –
Žemės iš tėviškės jo atvežiau.
Išpilu štai sau jas kelias
Ant karsto:
Tebūnie tau, bičiuli, maloniau.
Te šilčiau, lengviau bus ilsėtis.*

*Lyg ir netikiu tuo, ką sakau:
Tai jau kažin ar šilčiau...
Tačiau kažkas ligi tol nepatirto
Švelniai apglėbia,
Ir sukūkcioja lydėtojų širdys
Aptilusios,
Ir akys nustebusios
Pritvinksta tuoj ašarų.*

Kam klausai, kodėl taip?

*Kad patys savęs dažnai nesuprantame,
Netgi to, ką čia užgyvenome,
Ir ko taip gaisruoja vakaro žara.*

Varganos pokaičio mintys

*Lėti pritvinę debesys prieš audrą,
Be drausmės išvis,
Nors žaibu juos ištik.
Lygiai taip
Su savo žemaitiška aura
Įsiutinau dangų, ir ne tik.*

*Zuikučiai rautų! Upė štai murzina
Gena save atkakliai ir nuobodžiai.
Nurims tik jūron įsiliejus...
Gana:
Suliepsnojusiam lieka vien suodžiai,
Ir kur tu berasi ženklą – gyventa!
Ir kas tau duos net pomirtinę ramybę,
Kad ir nešventą...*

*Užmigtum verčiau, nesiožiuk,
Esi klajojęs ne visada šauniai,
Per sapną gal aiškesnio kas nušvis.
Aha, kai tankas šauna,
Išsižiok –
Išsaugosi nors ausis.*

Laimės būseną

*Ne juokai toks darbas
Devintą dešimtį pradėjusiai.
Kur dingsi,
Kai saviskata vis ragina, ragina:
Tu puikiausiai gali,
Tu veikiausiai dar myli
Savo seniai išragautą gyvenimą.*

*Išplečiu akis,
Suploju rankomis per klubus:
Veizėkite, antai ant palangės
Mano gėlės
Apžilpusios nuo dangaus..*

*Kokia šviesi jų laimė!
Užtat...*

**PILAITĒS
BIČIULIŲ
KŪRYBA**

Jaunius MIRNABALIS

*Kai niekas neskauda,
Nėr apie ką kalbėti.
Galim ant lysvės kiek pasėdėti.
Galvą krapštyti, minčių prašyti,
Galim bombonkę saldžią praryti.
Skausmas pasako man,
Ką daryti.
Gal man reikėtų kamanę praryti.*

*Dantys šoka mirties šokį,
Nervais išsirikiavę šuoliuoja,
Griežia smuikais, būgnais būgnuoja,
Ritmingai trypia koja kojon.
Virpa kūnas, ausyse zvimbia,
Kaip kulkos paklaidę galvoje švilpia.
Skambu visas nuo dantų orkestro,
Pergalės šventėj sugroti pakviesto.
Žmonės apstulbę, kepures mėto,
Mano kūną skersvėjai vėto.
Vaikai su plakatais iš paskos eina
Ir traukia linksmą, skaudančių dantų dainą.*

*Kūryba žengia kaip karyba,
Kovoti reikia dėl naujos erdvės,
Kaip pasakyti, ką rašyti,
Kovoti reikia, netgi, dėl raidės.*

*Menu spaustuvėj stovi presas,
Jame visa kūrybinė prasmė,
Kas iškeliavo, tai neliko,
A nei širdy, a nei erdvėj.*

*O menininkas skamba, nenutyla
Ir krečia virpulys, jo sulaikyti negali,
Tad kurgi ausys, nuostabiausios ausys,
Kurioms skirti garsai visi?*

*Aš stoviu vienas, nederlingoj žemėj,
O žmonės sako, laiko neturį.
Klausyti mano skylančios krūtinės
Ir aido dūžtančios versmės.*

*O pasakykit, brangūs filosofai,
Kaip su kūryba iš tiesų,
Nuo skardžio krisdamas bedugnėn,
Gyvent ir kurti aš galiu.*

*Giliam uolos plyšy suskambo juokas,
Tu atsidūrei ne laiku,
Na ir ne vietoj tavo kojos,
Nes vietos tau aš neturiu.*

*Glitus šėtono juokas skamba,
Ir susikaupia debesim,
O debesys uždengia dangų,
Tame lauke tu gyveni.*

*Ir neviltis kaip giminė nuo pat gimimo
Sokratė visą ji mane maišan,
Kad meilę ir tikėjimą paminus,
Galėtų, jeigu neparduot, tai bent išmest.*

*Ateina žodžiai svetimi,
Jie kaip žandarai keturi,
Ir iš rytų ir vakarų, iš šiaurės ir pietų,
Suspaudę mane laiko.*

*Guliu dugne – depresija meilužė,
Man nuo pat ryto galvą ūžia.
Kito gyvenimo tu neturi,
Ir mane vieną tik gyvent gali.*

*Skamba krūtinėj širdies varpai,
Ošia plaučiai, tarytum šilai.
Pušynai – sanitarai ir jonizuotas pelkių oras
Pastato vėl mane ant kojų.*

*Nelabieji apsupo mano sodybą,
Leidimą davė velnių taryba.
Tarybinę liaudį velnias sukūrė,
Tarybinė liaudis dejuoja ir guli.*

*Jei nenusidėčiau su tavim prasidėčiau,
Deja Europa man pinigų moka.
O tu, jei parvirtai,
Tai tiesiog blogi tavo popieriai.*

*Laiškai ir pareiškimai
Plaikstosi vėjyje, kadrilį šoka.
Tikėk manim, šunie tautietei,
O tai uždarysiu tave į klėtį.*

*Neduosiu elektros, neduosiu lempučių,
Tik prispausdinsiu popierinių pirdučių.
Skarmaluoti velniai taip kando.
Bet savo galą nusikando.*

*Šaltis kirvius galanda,
Tuoj kirs tau per sprandą,
Paguldys tave nuoga,
Sušaldys ant kūno likusį paskutinį spuogą.*

*Pliką gyvenimą depresija paliko,
Susirado turtingesnį, gražesnį, jaunesnį.
Kas čia nutiko, turėjau seniai galą gauti,
O vis dar gyvas – meeeeeenininkas.*

*Atverk duris pasauli
Mintis jau skrenda*

*Mintis be Dievo buvo
Pabuvo ir sudžiuvo*

*O kur versmė ištryško
Kažkur už miško*

Tekėjo pieno upės

*Neragavau
Protingas buvau*

*Kvepėjo medumi
Kalnai*

*Tikri sapnai
Tikri sapnai*

*Tave tada radau
Kai protą praradau*

*Kas pasakė
Taip*

Jausminga ilgakasė

Oi po barus mane nutqsė

Bare jį palikau

*Darbę
Vargų
Ir skurdo*

Ir vėl tada tave radau

Buvau be proto

Ilgakasės

*Be vargo
Skurdo
Ir darbę*

Buvau mintis

Buvau plaštakė

*Buvau būtis
Sunki našta*

Sparnams plaštakės.

*Viskas visatoje turi ryšį.
Kosmose klajojantis kosmonautas
Ir piemenio šuo,
Miegantis vaikas
Ir žodžio skiemuo.
Visko nesuminėsi,
Galą gauti gali,
Kuris turi tvirtą ryšį su pradžia.*

*Gražu man rašyti,
Niekam netrukdu.
Tyla.
Plunksna krebždena.
Daug nuveikčiau,
Jei nerašyčiau,
Deja negaliu – sekmadienis.
Žmona indus plauna,
Gal jai ir liūdna,
Kad taip yra,
Bet aš nieko negaliu – sekmadienis.
Matot, būna taip,
Kad vienam – pirmadienis,
O kitam – penktadienis.
Baisūs nesutapimai
Vyrauja pasaulyje.
Nėra kada liūdėti,
Pradžia turi tvirtą ryšį su galu
Ir viską suspėju.
Mes taip surišti laiko
Tai jis mus ir laiko,
Kad nepargriūtum,
Jei pamiršai fantaziją.
O ji turi tvirtą ryšį su lazda.*

Kiekvienas žodis meile nudažytas

*O meilė
Tai gili mintis
Jei žodis
Nuo minties atskirtas
Gal žodis
Sėkla išdidi
Kiekvienas žodis*

*Vynuogė nuo kekės
O kekė
Tai mintis
Kai vynmedis
Čia Kristus gyvas
Tai čia ir vynuogė
Saldi*

*Tie žodžiai meile nudažyti
Spalvoti
Ir lengvi
Atsklinda
Iš erdvių
Audringų
Ir lieka
Mano atminty.*

*Geras oras
Jame gyvena
Žmogus musė ir voras
Gyvena dar daug padarų
Vienas į kitą nepanašiu
Man artimiausia musė
Skraido ir zyzia iš visų pusių.*

*ATRODO malonus žmogus
Ar kaukė, ar tiesa?
Neklausk,
Pagalbos paprašyk...
Ir kaukės nebeliks.*

*ATRODO, Dievas toli,
Iš tiesų – Jis arti.*

*ATRODO, nieko nesupranti,
Tačiau, išmintingai kalbi.
Ko prikibai prie žodžio,
ATRODO, visi
Į tavo pirštu rodo.
ATRODO,
Niekas negroja,
O muzika skamba vis vien.*

*Skambantys vėjo varpeliai
Krenta ant žemės
Lietaus lašeliai
Jie praturtina tylą
Kai žmogaus malda
Į Dangų kyla
Žolė ir medžiai linguoja
Maldai sudaro ošiantį foną
Uodas staiga
Į ausį įskrenda
Ir netikėtai pro kitą išskrenda
Niekas stebuklo nepastebi
Maldos žodžiai
Širdį apsemia
Žmogų į Dangų pakelia.*

*Ar galima rašyti aktualius eilėraščius?
Ar galima gražiai šaipytis iš žmonių?
Ne, tai gryniausias vėjo vaikymas.
Poezija tai – žodžiai iš dangaus,
Praėję visus širdies filtrus.
Gal skamba jie keistai,*

*Nepamatuojama gelmė.
Parduoti žodį galima,
Kai žodis geliantis ir piktas.
Jei žodžio indas meilės pilnas,
Tai žodis tampa kaip gėlė.
Tų žodžių laikraščiai pilni,
O kaina laikraščio mažutė,
Kai žodžiais sklinda muzika skambi,
Čia apie kainą jau kalbėt netinka.
Skaičiuoju viską, ir žodžius,
Ir jachtų stiebus suskaičiuoju,
Įvertinta bus net gili prasmė,
Tada gelmėj ir musės stimpa.
Ir svaigulys užlieja protą ir jausmus,
Pasaulis sukasi greičiau nei noriu,
Aš vienas stoviu kaip gėlė,
Ne pievoj, o vazoj – nuskinta.
Ar čia galėčiau atsiremt,
Į tai, kas sukasi aplinkui,
Norėčiau nuo savęs aš pailsėt,
Bet žodžiai iš širdies iškrinta.*

*Mėlynas rašalas
Išėjo pašalas
Tūnojo pakriūtėj
Visi žodžiai susigrūdę
A nei statė a nei pjovė
Plaukus nuo galvos
Sau rovē
Štai
Ateina pana
Nuskelta suknia
Žodžiai sukyla*

*Vėjas pakyla
Nuneša paną
Mėlynas rašalas
Į dausas nukeliauja
Rašalo pažadas
Žodis pasakytas
Dar nepadarytas
Tiki rašalas
Tiki pana
Tiksi laiko bomba uždelsta.*

Paulius SAUDARGAS

Viltis

*Tu ateini per gruodą pilkumos etiudais,
Arimo randų kruvinais kristalais,
Kur žiopčioja nebegalėdama įkvėpti
Būtis, prikaustyta prie žemės pjedestalo.*

*Išklykiančius paukščius palydi,
Paglostai akimis lyg angelo sparnais
Šešėlį ilgesio, pailgą tobulai.
Aš nežinau, ar tu buvai,
Ar buvo baltas skrydis...
Ugniakure rusenti palikai
Gyvybės viltį išsipildyt.*

*Aš nežinau, ar tu buvai...
Tikiu šventai, kad dar sugrįši.*

Gyvenimas

*Ten toli užia likimas
Į vieną pusę krioklys
Į kitą – saulės rietimas
Paskutinė tamsos mintis.*

*Ten, sako... mūsų namai
Kur seikėja laiką ir duoną
Pasibeldi ir paprašai
Vėl gyvenimą duoda.*

Pavasaris

*Oras smagus ir grynas
Baikščiai paliečia plaukus
Kažkur voliojas purvyne
Speigo baltas apsiaustas*

*Kažin ką tyliai šnabžda
Žalsvai atitokusi žemė
Sprogsta žiedais driadžių
Vėlės atbudę iš stiklo
Varva garuojantis dažas
Linijom koordinacių
Nimfos, undinės, zylės
Saulės delnuos ištirpę
Aš jau girdžiu – gieda
Aš jau jaučiu – šyla*

*Giedantis saulės diskas
Prapjauna dangų rytuose
Ir stiebias daigo obeliskas
Gyvybės deklaracija šventa
Čiulba, viskas jau čiulba
Viskas arčiau širdies
Žemė praveria burną
Dieve – viskas žydės!*

Pavasario vagis

*Man reikia dar eilių
Dar juoko, saulės vėjo
Sustojus ant lygiadienio krantų
Aš noriu būti pilnas sutvėrėjo*

*Man reikia mėnesienoj įsibrist
Į svetimus aruodus įkvėpimo
Aš noriu būt pavasario vagis
Sparnuoto lekiančio likimo*

*Aš noriu siurbt nektarą iš gėlių
Nekaltą bitės dūzgesį pavogti
Man trūksta tūkstančio žvaigždžių
Prie bėgančios akimirkos prisegti*

*Man reikia burių, paukščių tako
Galaktikos juodos esmės
Kur paslaptis visas pasako
Orakulai pavasario geismėj*

TURINYS

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ.....	3
Vietoj epigrafo / Nežinomas Lietuvos giesmininkas.....	10
<i>Pro memoriam</i> Antanas SAKALAUKAS.....	11
Naktis pražydusi diena / Oneta LUNSKAJA.....	14
MOKSLEIVIŲ KŪRYBA:	
Aušra ABRAITYTĖ.....	16
Justė BUROKAITĖ.....	16
Matas JONAITIS.....	18
Angelė JONAITYTĖ.....	19
Kristina MARKAUSKAITĖ.....	23
Kornelija MARKEVIČIŪTĖ.....	23
Danielė PUIDOKAITĖ.....	23
Augustina RAČKOVSKYTĖ.....	24
Gabrielė RAČKOVSKYTĖ.....	25
Jelena RATOMSKAJA.....	25
Auksė SPRAUNIŪTĖ.....	28
Giedrė SPRAUNIŪTĖ.....	28
Agnė STATULEVIČIŪTĖ.....	29
Estera SUBOČ.....	29
Lukas ŠARLAUSKAS.....	30
Džiugas ŠIRVYS.....	31
Viktorija UGINTAITĖ.....	33
Ramunė VAITONIENĖ.....	33
Nojus ZVICEVIČIUS.....	37
Dominykas ŽIVATKAUSKAS.....	37
SUAUGUSIŲ KŪRYBA:	
Albertas ANTANAVIČIUS.....	40
Asta BAGDŽIŪNAITĖ.....	47
Laura BOJARSKYTĖ.....	54
Karolina BIEKŠAITĖ-JEZERSKA.....	56
Ingrida ČEPATIENĖ.....	68
Daiva ČERVOKIENĖ.....	68
Rasa DYKINAITĖ.....	71
Julija LAŠINSKAITĖ.....	72
Oneta LUNSKAJA.....	75
Irena MACULEVIČ.....	86
Danutė MAKUŠKIENĖ.....	88
Mindaugas PELECKIS.....	89
Antanas SVIDERSKAS.....	94
Jonas ŠARLAUSKAS.....	95
Lida TAMULEVIČIENĖ.....	100
Dalia TARAILIENĖ.....	102
Alina URSACHE.....	106
Algirdas VASERIS.....	109
PILAITĖS BIČIULIŲ KŪRYBA:	
Jaunius MIRNABALIS.....	115
Paulius SAUDARGAS.....	124

Na-112 **Naktis pražydusi diena.** Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2011“ skiriamas Gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojimus / sudarė Angelė Šarlauskienė. – Vilnius: Pilaitės bendruomenė, 2011. – 128 p.: iliustr.

Kn. taip pat: Pratarinė / Angelė Šarlauskienė, p.3-9

ISBN 978-609-95075-4-5

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės, miniatiūros lietuvių, rusų, kalbomis.

UDK 821.172-1(082)

Na-112

NAKTIS PRAŽYDUSI DIENA

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių
kūryba

Viršelyje Ramunės Vaitonienės piešinys
Spausdino UAB „Varosa“,
Aguonų g. 17, 0313 Vilnius